

Voorzitter: de heer H.E.H. van Niejenhuis

Aanwezig: de dames I. Jacobs-Setz (VVD), E.H. Hessels (VVD), K. de Wrede (PvdD), K.A. Blauw (PVV) en de heren J. Been (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), T.J. Bushoff (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), B.N. Benjamins (D66), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), B. de Greef (SP), E. Heemstra (ChristenUnie), T. van Zoelen (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), D. Mellies (100% Groningen), L.E.J. van der Laan (Stadspartij), R.F. Stayen (Stadspartij), J. Atema (Stadspartij), S.R. Bosch (Student en Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Wethouders: mevrouw G. Chakor (GroenLinks) en de heer R. van der Schaaf (PvdA)

Namens de griffie: de heer S. Wannet (Raadsadviseur)

A1. Opening en mededelingen

00:14:01

Voorzitter: Dames en heren, het is acht uur zie ik dus ik we gaan beginnen met de vergadering. Welkom allemaal voor iedereen die hier aanwezig is of die thuis meekijkt. We hebben vandaag drie dingen op de agenda staan en ook een viertal sprekers geloof ik. Ik kijk eerst even rechts van mij of er mededelingen zijn vanuit het college. Kan ik jou iets, oh dat mag ook, ja. Zijn er mededeling vanuit het college? Nee, ook geen mededelingen, hartstikke goed.

A2. Vaststelling agenda

00:22:02

Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Ik wil even vooraf zeggen dat iedereen zeven minuten spreektijd heeft vandaag. Zijn er opmerkingen bij de agenda vanuit de commissie? Nee, helemaal goed, dan is daarbij de agenda vastgesteld.

A4. Rondvraag

00:22:18

D'r zijn geen conformstukken vanavond en er is wel een rondvraag, agendapunt A4 van 100% Groningen geloof ik. Ik zoek de heer Mellies, ja daar. Gaat uw gang.

00:22:32

De heer Mellies: Ja voorzitter, u overvalt mij even op het moment. Momentje hoor, ik pak 'm er even bij. Ja. Wij hadden een vraag over de afvalwijzer en dat dat weg is komen te vallen. Via verschillende kanalen vernemen we dat inwoners niet voldoende op de hoogte zijn van het niet langer verspreiden van de afvalwijzer. Aankondigingen hieromtrent zijn bij veel mensen niet binnengekomen. Tevens is de mogelijkheid om de afvalwijzer alsnog op te vragen via het gemeentelijke telefoonnummer niet goed gecommuniceerd. Daarom willen wij graag het volgende vragen: Zijn inwoners op een directe manier benaderd over het wegvallen van de afvalwijzer en de mogelijkheid om deze alsnog te kunnen ontvangen? En zo niet, ziet het college alsnog een mogelijkheid om inwoners per post te informeren over dit besluit en de mogelijkheid om een afvalwijzer alsnog op te vragen?

00:23:24

Voorzitter: Dank u wel. Wethouder.

00:23:28

Mevrouw Chakor: Ja dank, voorzitter. Uiteraard zijn onze inwoners inderdaad geïnformeerd over het niet ontvangen van de afvalwijzer, in ieder geval niet via papier maar wel digitaal. De communicatie heeft ook rond 16 december plaats gevonden in de Gezinsbode, de Harener Weekblad maar ook weekblad van Ten Boer, maar ook allerlei wijkkranten en wijkwebsites, nieuwsbrieven, sociale netwerken en daarnaast heeft volgens mij de media het ook opgepakt hè, als RTV Noord. En wat we hebben gezien is dat 255 aanvragen zijn binnengekomen van inwoners die aangeven van dat ze graag de afvalwijzer via papier zouden willen ontvangen, dat is vanaf 16 december gerekend dan. En u vraagt inderdaad of wij de mogelijkheid zouden zien om het nog een keer via papier toe te zenden of in ieder geval op de hoogte te stellen via papier maar volgens mij hebben wij juist die afweging gemaakt om geen brief meer te zenden mits onze inwoners daar om vragen, dan sturen wij dat met alle liefde op. En de achtergrond daarvan is natuurlijk het duurzaamheidsaspect zeg maar die we hierin meenemen en ook gewoon belangrijk vinden, dus het zou een hele rare beweging zijn als we nu in één keer wel weer een brief zouden sturen. Maar als onze inwoners erom vragen dan zorgen we d'r voor inderdaad dat zij hem krijgen.

00:25:02

Voorzitter: Dat voldoende voor nu?

00:25:04

De heer Mellies: Ja, dat is voldoende. Dank u.

B1. Rapport Rekenkamercommissie Kapbeleid (raadsvoorstel 19-12-2019) (418217-2019)

00:25:06

Voorzitter: Oké. Dan gaan we naar agendapunt B1, het rapport van de Rekenkamercommissie over het kapbeleid. Rekenkamercommissie heeft de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het beleid onderzocht en daar gaan we het vandaag met mekaar over hebben. U heeft gezien dat naast het college al twee mensen van de Rekenkamercommissie hebben plaatsgenomen. Voordat we daar naartoe gaan gaan we eerst naar een vijftal sprekers en ik wil graag als eerste het woord geven aan de heer Jansen van de Bomenridders. Meneer Jansen, u heeft al twee keer eerder ingesproken vandaag begrijp ik? U heeft net als eerder vandaag weer drie minuutjes de tijd.

00:25:48

De heer Jansen: Geachte voorzitter, geachte leden van de commissie, hartelijk dank. Aan de orde is het vijfde rapport over kapbeleid in korte tijd. In 2004 was het de eerste en opnieuw is er een onderzoek. Het onderzoek is verricht, het onderzoek is gepresenteerd op een heel laat tijdstip maar de commissie heeft zich perfect aan de planning houden en er is op 14 januari plotseling nog een brief van het college verschenen dus ook daar moest eigenlijk dan nog op gereageerd worden en die brief die neem ik mee in mijn korte reactie. Wat wij, waar wij bij de presentatie voor gepleit hebben en dat is namens ook degenen die alle jaren afgelopen jaren en niet alleen Bomenridders maar ook mensen die zich in wijken, buurten, straten, lanen en parken en bij bossen zich gereageerd hebben op het kapbeleid van de gemeente Groningen en nu de bredere gemeente Ten Boer en Haren, dat is dat nu zou het rapport van de Rekenkamercommissie kunnen worden vastgesteld in de gemeenteraad, maar waar wij bij gepleit hebben op 19 december is een brede consultatie van wijken, buurten, straten, lanen omdat de gemeente als het ware per project mensen benadert en

dat is op zich logisch dat dat op enig moment gebeurt maar waar het om gaat is dat het brede natuur-, groen- en bomenbeleid en de manier waarop het beheerd wordt en de manier waarop d'r ook gelden voor zijn aan de orde is. En je kan het kapbeleid niet uitzonderen namelijk van het bredere natuur-, bomen en groenbeleid en dat is wat nu mogelijkwijs zou kunnen gebeuren. Dus wij pleiten voor een brede consultatie al dan niet via internet zoals het Rijk, de rijksoverheid dat ook doet met belangrijke onderwerpen want helder is dat het hebben van bomen, het planten van bomen, het behouden van bomen, het goed snoeien van bomen, het goed zorgen voor bomen een zorg is die wij met velen delen. En het hoeft niet altijd onrust te zijn zoals het nu eigenlijk geagendeerd staat en we zijn blij dat de nieuwe gemeenteraad in ieder geval het als eerste prioriteit heeft gekozen bij het samenstellen van de gemeenteraad, maar het kan natuurlijk stukken en stukken beter. Het kan beter daar waar het gaat om de criteria in het beoordelen van bomen en houtopstanden, dat kan stukken en stukken beter. De gemeente kan laten zien wat ze nu daadwerkelijk compenseren want in de notitie ook die de, of de collegebrief die d'r gewoon is daar wordt verwezen naar de groencompensatie, maar daar is nul cijfer beschikbaar vanaf 2017 over hoeveel er nu gecompenseerd is, wat er gecompenseerd, hoeveel boommassa, hoeveel bladmassa nou uiteindelijk gecompenseerd is en welke soorten nu gecompenseerd zijn. Wij denken, geachte leden van de commissie en geachte leden van de gemeenteraad verder, dat is dat de methode die is toegepast aan de hand van de eerste grote onrust over bomen, maar ik kan niet zo ver in de geschiedenis kijken gewoon dan tot het moment gewoon dat de hele Praediniussingel, Radesingel, Heresingel in opstand kwam, toen is er een methode gekozen waardoor gewoon dat wat echt daadwerkelijk levensgevaarlijk aan het worden is, er is ook een ongeval toen veroorzaakt door het vallen van een tak op een mens, en als het levensgevaarlijk gewoon is dan zou een boom gekapt kunnen worden. Maar dan moet 'ie nog niet naar de biomassa, dan moet 'ie namelijk de natuur in terug. Dat is ook wat wij vanmiddag gewoon betoogd hebben.

00:29:22

Voorzitter: Meneer Jansen, uw spreektijd is ...

00:29:24

De heer Jansen: Al voorbij?

00:29:25

Voorzitter: Ja.

00:29:25

De heer Jansen: Oh, ik dacht dat ik even een waarschuwing kreeg maar anders ging ik nog door. Maar dank u wel.

00:29:29

Voorzitter: Maar als u, oké, dank u wel. Dan gaan we naar de volgende inspreker en dat is de heer Den Boer, voorzitter van de wijkraad Paddepoel.

00:29:44

De heer Den Boer: Dank u voorzitter. Geachte leden van de raad en van het college, we pleiten de afgelopen tien jaar in Paddepoel voortdurend eigenlijk voor het gelijk opgaan van verdichting van het bouwen en intensivering van het groen en in de praktijk blijkt dat dus kennelijk keer op keer niet te lukken. Ik kan u een tiental voorbeelden geven maar ik zal d'r

een paar slechts doen en de consequentie van die afgelopen tien jaar projecten is dat er honderden bomen zijn verdwenen in Paddepoel tot onze spijt. Eén van de eerste daar heb ik zeven jaar geleden over ingesproken, dat was bij de oude Trefkoellocatie, dat moest plaatsmaken voor intensieve nieuwbouw waar een strookje met bijzondere volgroeide en prachtig bloemende bomen verdween en er nauwelijks iets voor in de plaats kwam. Een jaar of vijf geleden moest een oude school in het Bessemoerpark, overigens een deel van de ecologische hoofdstructuur, verdwijnen en daarvoor in de plaats kwamen rug-aan-rug nieuwbouwwoningen in een ecologische zone voor de komende veertig, vijftig jaar. Maar voor het parkeren van de bewoners moest het allermooiste hoekje wat eigenlijk alleen maar de naam park verdient verdwijnen, want d'r was noodzaak voor parkeren. Vijfendertig, veertig volgroeide bomen zijn toen geroid op een vrijdag achternamiddag tegen de zomer aan, vlak voor de zomervakantie in de periode dat er niet gekapt mocht worden en d'r zijn ongeveer tien bomen, jonge bomen voor in de plaats gekomen. Het zuidelijk deel van Paddepoel zo tegen het spoor aan wordt ongeveer kaal geslagen omwille van bouwprojecten ofwel in het voren voor een fietsroute, het is heel schrijnend. Vorige week heb ik ingesproken over Reitdiepzone, zal ik niet weer doen maar de Reitdiepzone kent nauwelijks ruimte voor een parkje in de toekomst. En ik zie af en toe boomeffectrapportages en nooit is de conclusie van een boomeffectrapportage dat het project moet veranderen omwille van de bomen die d'r zijn maar de bomen mogen altijd weg. Ik moet u eerlijk zeggen, ik snap het niet. Het lijkt een beetje op: "Wiens brood men eet, wiens taal men spreekt." Maar nou ja, ik las eens een column van een directeur van een coöperatie die trots was op dat nieuwbouw rondom een monumentale boom was gebouwd, ik heb het in Paddepoel niet gezien moet ik je eerlijk zeggen. Het lijkt erop alsof we in ieder geval in Paddepoel niet aan het vergroenen maar aan het ontgroenen zijn en dat spijt me bijzonder want we hebben het met mekaar, we schrijven en we spreken over groen, gezond en gelukkig en ik weet niet of we zo vergroenen en of we zo gelukkig worden. En ik weet niet hoe het in de hele stad is, maar ik nog wat wijder kijk landelijk dan lijkt het of we aan het ontbossen zijn. En we lopen te hoop over andere landen die ontbossen maar dit is misschien nog wel schrijnender, want wij zouden beter kunnen weten. Ik eindig graag voorzitter met een gedichtje. Het is maar heel kort, het is van een cabaretier die helaas niet meer leeft, Toon Hermans. Vijfentwintig jaar geleden schreef 'ie het volgende: We metselen, we metselen de hemel dicht tot er nergens meer een plekje is met wat zonlicht, tot er nergens meer een perkje met wat bloemen is, we metselen onszelf naar de verdoemenis. Dank u wel.

00:33:13

Voorzitter: Dank u wel, meneer Den Boer. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Kiki. Ook u heeft drie minuten, maar dat hoeft u niet meer te vertellen geloof ik.

00:33:34

Mevrouw Kiki: Ik heb spijt, ik heb ontzettende spijt dat ik me vijftwintig jaar voor jullie heb ingezet. Ik ben grijs geworden en ik heb spijt. Als ik meneer hoor vertellen dan heeft het allemaal niets opgeleverd wat ik jullie eindeloos heb verteld. Vandaag heb ik bezwaar gemaakt tegen de kap van 92 bomen op Zernike, maar als ik het Rekenkamerrapport lees dan is het voor jullie heel serieus en voor mij is het om te gillen zo leuk. Het is namelijk een falend juridisch rapport. Wat wil het rapport namelijk? Helemaal niet de bescherming van

bomen, helemaal niet de bescherming van groen. Het rapport wil uiteindelijk komen naar een éénvormige toets zodat iedereen duidelijk is wie belanghebbende is. Dat kan helemaal niet, jullie zijn ook allemaal verschillend, elke belanghebbende is verschillend, dat kan je niet in één criterium proppen. De Rekenkamer die heeft van mij al destijds om z'n sodemieter gekregen omdat ze falende was bij het Groninger Forum maar nu is ze juridisch falende in jullie voor te lichten. Ze zeggen ergens: "Dit kan anderen dan belanghebbenden conform de definitie het gevoel geven dat er niet naar hun wordt geluisterd naar hun belang." Nee, dat klopt omdat het belanghebbendenbegrip opgerekt moet worden. Wat jullie willen is het magerder maken. De omwonende, punt. Zelfs bij de A-kerk hebben jullie het geflikt door een heleboel geen belanghebbenden zijn. Dat staat dat er 86 besluiten zijn genomen bij een bomenskap, 86 besluiten bij bezwaarschriften en dat er maar drie gegrond zijn. 86 Mensen hebben zich ingezet voor het behoud van bomen. We weten niet hoe, maar drie zijn maar gegrond. We weten ook niet hoeveel mensen niet ontvankelijk zijn geweest, die dus hun bezwaar naar binnen hebben proberen te duwen en waarbij jullie zeiden: "Nee hoor, niet bezwaar. Jullie zijn niet belanghebbend." Ik pleit ervoor dat dit rapport niet door jullie wordt aangenomen, niet eerder dan dat jullie duidelijk omschrijven wie jullie belanghebbend vinden. En de Rekenkamer stelt voor dat een bezwaar of een vergunning door de Raad van State moet worden goedgekeurd. Nee, jullie zijn leidend. Jullie kunnen zeggen: "Wij zijn een groene stad, wij willen behoud van bomen, wij willen belanghebbenden hun recht geven. Wij vinden aanwonenden belanghebbenden, wij vinden wijkbewoners belanghebbenden, we vinden dorpsmensen belanghebbenden." Jullie kunnen dat vormgeven en als jullie dit Rekenkamerrapport volgt, kan iedereen gewoon kijken hoe d'r gezaagd wordt in z'n eigen omgeving. Dank u wel.

00:36:34

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kiki. Dan gaan we naar mevrouw Oosten, Van Oosten moet ik zeggen geloof ik.

00:36:47

Mevrouw Van Oosten: Goedenavond. Van één kant ben ik heel blij dat ik geen kennis heb genomen van de inhoud van dit rapport want de sprekers op zich maken bij mij al veel meer woede wakker dan ik had gehad als ik 'm helemaal had gelezen. Eigenlijk hoort mijn opmerking hier ook bij de rondvraag, maar de rondvraag hebben jullie afgenomen van de tribune al een aantal jaren geleden, helaas. Dus moet ik me nu beperken tot dit onderwerp. Ik heb mijn uiterste best gedaan om bij de vernieuwde gemeentelijke website in de Prefect van Hof te achterhalen waar precies deze gecombineerde commissievergadering stond, dat heeft enige dagen in beslag genomen. Tot het laatste moment maandag is mij dat gelukt, eindelijk. Toen zag ik ook - gelukkig heb ik de Gezinsbode op tijd gekregen - dat de agendapunten d'r stonden, maar op geen enkele manier is het mogelijk om de inhoud daarvan te voorschijn te toveren. Dus jullie zijn wat dat betreft voor mij een geluk af want ik reageer dus niet op de inhoud, ik reageer op het voor de zoveelste keer bijstellen van een gemeentelijke website waarbij degene die zich daarmee bezig heeft gehouden zich geen seconde heeft afgevraagd van wat moet ik nou doen als inwoner van deze stad om bij de zaken te komen die hier worden genoemd? En dat is kennelijk is dat standaard want dit is de zoveelste keer al dat de website wordt bijgesteld. Dus ik hoop voor een goede toekomst dat jullie hiermee doorgaan want ik krijg de indruk dat wij langzamerhand eigenlijk een beetje

mond dood worden gemaakt, de hele gemeenteraad die gaat zijn gang en ik merk dat er in de toekomst een betere werkwijze gaat komen waarbij nog sneller alles er min of meer doorgejast wordt, het jullie minder tijd kost en wij minder tijd krijgen. Dus nou ik heb, ik hoop dat er nog wat van terecht komt van deze toekomst. Dank u.

00:38:36

Voorzitter: Dank u wel. Toch even kort een reactie van mijn kant. Het is niet de bedoeling om u geen toegang te geven tot de stukken, mevrouw Van Oosten en ik ben van harte bereid en ook de medewerkers van de griffie om daar samen met u naar te kijken om te laten zien hoe dat nu werkt. Maar ik kan me voorstellen dat de nieuwe website even weer wennen is, maar ja. Goed, we gaan naar de laatste spreker voor dit agendapunt en dat is meneer Vroom. Zou u de microfoon willen aanzetten? Op de, ja.

00:39:23

De heer Vroom: Rode knopje. Geachte leden van raad, college en commissie. Ik heb al een brief gestuurd, dus veel van de punten zijn al voorbij gekomen. Ik wil een paar accenten maken. Een belangrijk algemeen punt vind ik zelf is de status van natuur, die staat onder druk en d'r is een mindset nodig om tegenwicht te bieden tegen wat voor mensen belangrijk is. En ik zie dus eigenlijk dat die mindset ook belangrijk bijgesteld moet worden bij de onderdelen van de gemeente. Ik zie tot mijn verheugd, ik ben verheugd dat de Rekenkamer eigenlijk ook heel veel aspecten benoemt die ingaan op die verandering van attitude naar meer transparantie, communicatie, beschikbaarheid, toegankelijkheid, overleg, uitwisseling. Ik vind dat een heel belangrijk punt, ik denk dat dat wel veel kan opklaren maar het moet wel operationeel uitgewerkt worden, sowieso goed dat er een rapport is verschenen. Ik heb wel een aantal problemen, ik noem drie. De commissie heeft wel een grote lofzang op het beleid. Ik stel wel vast dat beleid een papieren werkelijkheid is dus ja, hoe valt dat beleid dus in de uitvoering en hoe zit het met de toezicht op de uitvoering? Hè, die bijdrage moet eigenlijk geleverd worden door de burgers die eigenlijk in de haarvaten zitten van het proces dus het lijkt mij ook wel heel goed dat er een structuur ontwikkeld wordt waarbij burgers en raad in een soort klankbordgroep elkaar periodiek kunnen beïnvloeden. Ik heb drie, het tweede punt waar ik problemen mee heb is dat het kapbeleid, is ook al eerder gezegd door Jansen, het kapbeleid wordt beoordeeld als een onderdeel van het stadsbeheer en daarmee valt eigenlijk stadsregiologie helemaal buiten de school. Bovendien wordt het kapbeleid ook beoordeeld gewoon sec, dus eigenlijk beantwoordt aan de doelstelling, d'r wordt gevraagd door de commissie: Beantwoordt het aan de, is het doelmatig en doelgericht? Dan denk ik wel wat is het doel? Het doel zit eigenlijk in de overkoepelende integrale visie en die is er nog niet. Ik zie weinig in de rapportage over de invloed van bezuiniging, inbreiding en houtoogst op het kappen. Ik zie ook weinig over de manco's van het toetsingskader, heeft ook invloed op het kappen en vervolgens wil ik nog een aantal punten noemen: communicatietransparantie, beschikbaarheid is al genoemd. Eén van de woorden die veel speelt in dit rapport is differentiatie. Ik zou zeggen differentiatie zowel geografisch maar ook functioneel hè, je kunt in de binnenstad kun je ook wel bomen die vrij staan kun je meer ecologisch snoeien en behandelen. En maatwerk, maatwerk ja, daar krijg ik wel een beetje de kriebels van het schuurt soms dicht aan tegen willekeur. En dan heb ik het laatste punt zou ik eigenlijk aan de raad willen vragen wat denkt de raad wat de consequenties zijn van het loslaten van het één staat tot één dogma van kap en herplant. Dank u wel.

00:42:34

Voorzitter: Dank u wel, meneer Vroom. Ik zag dat ik de hele tijd in beeld was in plaats van u. Misschien ja, was niet de bedoeling. De griffie gaat even kijken of dat kan worden opgelost. Ik hoop maar dat het niet de rest van de vergadering zo is, dan kan ik niet ongestoord in mijn neus peuteren of zoiets. Even kijken, dan gaan we over naar de commissie, naar de leden van de commissie naar de woordvoering. Voordat dat we dat doen wil ik voorstellen om de woordvoering in twee delen te doen, eerst de technische vragen voor de Rekenkamercommissie en daarna de wat meer politieke vragen aan het college. Is dat voor jullie een werkbaar concept? Ja, meneer Leemhuis.

00:43:26

De heer Leemhuis: In mijn woordvoering loopt dat tamelijk door elkaar heen.

00:43:33

Voorzitter: Oké, dan gaan we proberen het aan deze kant te scheiden en dan gaan we kijken of we kunnen uitfilteren wat de politieke en de technische vragen zijn. Ik wil wel voorstellen om dan na jullie woordvoeringen eerst naar de Rekenkamercommissie te gaan voor de technische vragen. Goed, namens de Rekenkamercommissie is er de voorzitter de heer Warmelink en ook de heer Kastermans hè? Ja, oké. Goed, wie van u mag ik als eerste het woord geven? De heer Ubbens, gaat uw gang.

00:44:06

De heer Ubbens: Ja dank, voorzitter. De CDA-fractie pleit al jaren voor meer transparantie in het kapbeleid en het is goed om te zien dat veel van onze punten nu door de Rekenkamer worden onderkend in het onderzoek en de aanbevelingen om het kapbeleid op dat punt te verbeteren hebben dan ook onze steun. Waar wij echter wel wat moeite mee hebben dat gaat over de stelling dat kwantiteit, kwantiteit, dat we van kwantiteit naar kwaliteit moeten gaan. Hè, natuurlijk is het goed om niet puur stammen te tellen maar om tot goed groenbeleid te komen en natuurlijk is kwantiteit, of kwaliteit belangrijker dan kwaliteit maar daarmee moeten we de kwantiteit niet per se afserven. We moeten nog steeds gewoon tellen hoeveel bomen hebben we, de één op één compensatie staan wat ons betreft dan ook niet ter discussie want we willen uiteindelijk toe naar meer groen. Wij zouden echter ook graag zien dat het voor inwoners en voor de raad inzichtelijk wordt gemaakt hoe het met de vergroening van onze stad gaat want in het beleid staat vaak wel dat wij willen vergroenen maar in de praktijk, hebben een aantal insprekers ook op verwezen, komt dat in de praktijk niet altijd terecht. In per saldo uiteindelijk boeren we dan achteruit. We hebben eerder gevraagd om een groen 'tool' te ontwikkelen waarmee we dan kunnen zien hoe het groen zich ontwikkelt. Nou, de groenmonitor die nu is gemaakt die lijkt een goede stap te zijn maar zoals het college ook al aangeeft, dat is nog maar één stap want vervolgens moet er een monitor aangekocht worden waar we dan echt aan kunnen zien jaar voor jaar hoe gaat de stad er op vooruit qua groen. Waar wij blij mee zijn is dat het college aangeeft te gaan werken om het inzichtelijk te maken voor inwoners welke vergunningen, welke kapvergunning er worden afgegeven. We vragen ons echter wel af of dat dan alleen voor kapvergunningen gaat gelden of dat dat voor veel meer vergunningen, bouwvergunningen ook gaat gelden, dat dat voor bewoners van onze stad makkelijker op te vragen is, bijvoorbeeld digitaal en ook dan zonder kosten. Het college is afwijzend wat betreft de suggestie van de Rekenkamer om meer regie, om als gemeente meer regie te gaan pakken

op de communicatie wat betreft kappen, omdat daar geen capaciteit voor zou zijn. Nou, wij begrijpen dat aan de ene kant wel, dat de gemeente niet al die verantwoordelijkheid naar zich toe gaat trekken maar het aanvragers van kapvergunningen daar ook zelf over moeten communiceren, maar zouden wel graag een suggestie doen aan het college want je kan bijvoorbeeld wel bepaalde faciliteiten bieden om te communiceren met de buurt. Of te zeggen we hebben een website waarbij we die vergunningen publiceren zodat mensen die daar bij betrokken zijn, Bomenridders, andere mensen, eenvoudig die meldingen allemaal kunnen zien zodat dat voor een breder publiek bereikbaar wordt op een vroegtijdig stadium van hé, d'r gaat gekapt worden op een bepaalde plek. En dan moet er nog steeds verantwoordelijkheid bij de vergunningaanvrager liggen maar die kan dan via de site bijvoorbeeld ook publiceren. Wat betreft de suggesties om als raad altijd hè, we hebben het er vanmiddag over gehad, moeten we niet vaker geïnformeerd worden over het kappen van bomen? Wij vragen ons wel af of dat echt nut heeft hè, de huidige afspraken lijken toch wel voldoende en winst is volgens ons veel meer te behalen in het centraler stellen van groen in nieuwbouwplannen. We moeten ons realiseren wel dat heel veel plannen die voor nu in uitvoering zijn waar we vanmiddag over spraken over het Zernike bijvoorbeeld zijn twee, drie jaar geleden bedacht en wij, wij lopen daar jaren achteraan. En de plannen die we nu gaan ontwikkelen, hopelijk kunnen die dan bijvoorbeeld wel echt groen centraal stellen. Daar laat ik het bij.

00:47:37

Voorzitter: U mag het antwoord geven. De heer Staijen.

00:47:42

De heer Staijen: Ja dank u, voorzitter. Ten eerste mijn complimenten aan de Rekenkamercommissie, dit is een zeer goed leesbaar rapport, beknopt, helder en duidelijk. De rode draad voorzitter die wij hierin zien is beter iets minder goede, gezonde bomen dan heel veel kwakkelende bomen en daar staat de Stadspartij achter. Bij ons staat ook in het programma zoveel mogelijk groen maar wel gezond groen en dat willen wij juist ook graag terugzien in het toekomstige kapbeleid voor de nieuwe grote gemeente Groningen. Voorzitter, natuurlijk begrijpen wij dat boom en project elkaar regelmatig in de weg zitten maar met een ruime herplantplicht en van ons liefst nog meer dan één op één en eventueel andere vormen van compensatie moet dit voor alle partijen toch goed op te lossen zijn. Dan een vraag over de boomeffectrapportage, de BEA. Soms gaat deze naar de raad en soms niet, het spoeddebat van vanmiddag maakt dit ook weer duidelijk. Dan een technische vraag aan de Rekenkamercommissie: Was de Rekenkamercommissie bekend met dit feit en met welke criteria dit besluit genomen wordt wanneer dit wel of niet naar de raad gezonden wordt? Voorzitter, de Stadspartij vindt in elk geval dat de criteria waarop deze informatie hierover naar de raad gaat onvoldoende. Wij bereiden een motie voor om dit later wat beter te gaan regelen. Dan voorzitter: De Stadspartij kan instemmen met alle aanbevelingen van de Rekenkamercommissie maar wij vragen wel wat extra aandacht. Ten eerste: Wij willen juist graag wel een flexibele uitvoering van het beleid zodat maatwerk gemakkelijker gemaakt wordt. Ten tweede willen wij zeer zeker dat groenbeleid eigenlijk als eerste begin van het project meegenomen wordt, echt helemaal aan de voorkant. En vooral, ten derde, de informatie over kapvergunningen, die moet veel beter, vroegtijdiger en makkelijker toegankelijk worden voor alle betrokkenen. De huidige ophef over die 92 bomen in Zernike

geeft weer duidelijk aan dat het nog veel beter kan en moet. En vergeet niet hierbij dat uiteindelijk de gemeente de eindverantwoordelijke is voor alle communicatie, ook al is het soms uitbesteed aan de belanghebbende aanvrager. Voorzitter, ook bijzonder belangrijk voor mijn fractie is de mogelijkheid juist tot het differentiëren van het beleid per soort locatie. De stad, dichtbevolkt en volgebouwd, vereist heel andere criteria dan het bosrijke Haren of de open agrarische dorpen van Ten Boer en de Stadspartij wil dat onderscheid ook straks graag in de nieuwe verordening duidelijk terugvinden. Tot zover.

00:50:22

Voorzitter: Dank u wel, meneer Staijen. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Leemhuis. Overigens, ik merk bij de twee voorgaande sprekers dat wordt aangegeven of de vraag aan het college of aan de kapcommissie is, dus dat is misschien ook, aan de kapcommissie, aan de Rekenkamercommissie. Da's wel een hele, ja precies. Dank je wel. De kapcommissie is ja, dat is ook een goeie. Meneer Leemhuis. Meneer Staijen, zou u de microfoon willen uitzetten? We gaan nu naar meneer Leemhuis.

00:50:53

De heer Leemhuis: Daar ben ik. Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn fractie wil de leden van de Rekenkamercommissie allereerst hartelijk danken voor het grondig onderzoek dat ze hebben gedaan naar het kapbeleid in de gemeenten die samen de nieuwe gemeente Groningen vormen. Het is een waardevol onderzoek net als de conclusies en de aanbevelingen die daaruit voortkomen en ook dank aan de insprekers die nog eens extra duidelijk maken hoe belangrijk bomen en groen zijn en hoezeer het gevoel bestaat dat die in gedrang zijn. Mijn fractie deelt veel van de aanbevelingen en conclusies van de commissie en is blij om te zien dat het college daar in grote mate bij aansluit. Voor wat de oude gemeente Groningen betreft kan met relatief grote tevredenheid teruggekeken worden naar het beleid rondom bomen en groen, beleidsvisies en plannen laten een duidelijke ambitie zien en ook uit het onderzoek blijkt dat dit vaak van goede kwaliteit is. In Groningen is er jarenlang succesvol beleid gevoerd waarbij de gedachte van de 'compacte stad' werd omarmd. De 'compacte stad' leidt tot meervoudig efficiënt ruimtegebruik, is goed voor het beperken van vervoersbewegingen, voor het behoud van natuur en landelijk groen buiten de stadsgrenzen, zeker in tijden van klimaatverandering is dit juist een goede uitgangspunt. En als dan uit dit rapport blijkt dat Groningen in vergelijking tot andere grote gemeenten nog altijd relatief veel bomen hebben ten opzichte van het aantal inwoners dan is dat gezien de 'compacte stad'-gedachte een best knappe prestatie. Ook mijn fractie heeft echter de indruk dat toch vaker dan wenselijk bij een bouwplan of structureel project eerst wordt bedacht en uitgetekend en dat daarna wordt gekeken naar de bestaande bomen en groenstructuur of dat de plekken van andere structuren zoals kabels, leidingen, rioleringen, bebouwing vanwege de kosten voor de verplaatsing of verwijdering daarvan afvallen. De bomen en groenstructuur worden dan toch verwijderd voor de nieuwe ontwikkeling. Uiteraard gebeurt dat zorgvuldig binnen de bestaande regelgeving en wil mijn fractie hier ook zeker geen karikatuur van maken, maar als ik in willekeurige volgorde een aantal gevallen bekijk waarbij de spanningen rondom de kap van bomen en, waarbij d'r spanning ontstond door de kap van bomen en pas in laat stadium daar toch nog het beste van werd gemaakt, dan is het gevoel toch enigszins onderbouwd. Fietspad door Park Selwerd, aanleg van de snelfietsroute Helperzoom, ontwikkeling van nieuwbouw langs de Reitdiepzone, de

bouw van het Feringa gebouw en de gevolgen voor het paddenbosje en de aanleg van het fietspad langs de Penningsdijk, om maar wat voorbeelden te noemen. Te vaak lijkt daarbij een boom nog te vaak gezien te worden als een kostenpost terwijl het naast een intrinsieke natuurlijke waarde juist ook een grote waarde heeft voor mens, omgeving en klimaat. En drie ontwikkelingen maken dat mijn fractie maar ook een groeiende groep mensen in de Groninger samenleving steeds hogere eisen wil stellen aan het behoud van groen, het behoud van bomen en het vergroten van de hoeveelheid groen en natuur. Allereerst natuurlijk de ernstige klimaatverandering, vandaag hoorden we bijvoorbeeld nog in het nieuws dat 2019 na 2016 het jaar was waar wereldwijd de hoogste temperatuur ooit werd gemeten en die betekent dat we meer moeten doen dan we deden. Daarnaast is er na jaren van grote stagnatie in de woningbouw en aanleg van bedrijven- en kantoorlocaties en het aantal infrastructurele werken sprake van een forse inhaalslag en de afgelopen paar jaren is er daardoor in verhouding veel groen verdwenen. Dat zijn dus ontwikkelingen die dus op zich begrijpelijk zijn en waar ook mijn fractie niet tegen is maar dat is wel een, dat leidt wel tot het gevoel dat mensen hebben dat er het groen meer in het gedrang is dan in het verleden. Er is alle reden tevreden te zijn met de bestaande regelgeving en de beleidsdoelstellingen als het gaat om bomen en toch is mijn fractie van mening dat gezien deze ontwikkelingen er ook anders gekeken kan worden naar bestaande bomen, bestaand groen en de wijze waarop die geïntegreerd kunnen worden in bouwplannen en infrastructurele projecten. Want de combinatie, compensatie hebben we goed op orde maar iedere boom die niet geveld wordt is een boom die niet gecompenseerd hoeft te worden. Wij pleiten hier al langer voor en dat doen we ook hier: Laat bij het maken van de plannen meer dan nu bomen, groenstructuren uitgangspunt zijn en een soort onderlegger voor de planvorming. En u zult ook begrijpen dat mijn fractie hoge ambities heeft voor toekomstige plannen in de gemeente Groningen voor wat betreft bomen en groei, nieuw groen in nieuw aan te leggen wijken bijvoorbeeld, maar niet alleen, in het Suikerunieterrein en de Eemskanaalzone. Mijn fractie herkent de door de commissie aangehaalde discussie over kwaliteit versus kwantiteit. Het tellen van bomen is concreet, zegt zeker iets over de kwaliteit van het groen en bomen maar aan de andere kant is het zoeken naar een kwalitatief ecologisch waardevol groen ook belangrijk en daar horen bomen bij. Van de commissie en van het college horen wij graag hoe dat mogelijk zou zijn. Dan de discussie over de differentiatie: Mijn fractie is benieuwd hoe de commissie dat voor ogen heeft, mijn fractie kan zich er wel wat bij voorstellen maar snapt de argumenten van het college ook dat eenvoudig beleid ook goed en goedkoop en helder uitvoerbaar beleid is. Mijn fractie hecht ook grote waarde aan het overleg en de samenwerking in bijvoorbeeld het bestuurlijk overleg Stadsnatuur en zou er wel wat in zien als dat uitgebreid en geïntensiveerd zou worden, graag een reactie van het college. Mijn fractie is benieuwd naar de termijn van het college en kijkt met spanning uit naar de vergroening in de nieuwbouwplannen en hoopt bij de discussie over het groenplan de eerste concretisering te zien van de voorgenomen aanbevelingen. Wij zijn bijvoorbeeld benieuwd of daarin ook meegenomen wordt dat het college gaat monitoren op het beleid en de doelstellingen en is benieuwd wanneer de bomenkaart en de 'green tool' beschikbaar worden en hoe informatie over bomenkap, bomenonderhoud en bomenbeleid veel beter gaat ontsloten worden voor inwoners en buurten zoals ook al eerdere woordvoerders zeiden. Gezien de tijd denk ik dat ik me hier maar bij moet laten.

00:56:50

Voorzitter: Heeft u een vraag aan de heer Leemhuis of voor de woordvoering? Ja, mevrouw Blauw van de PVV, gaat uw gang.

00:56:55

Mevrouw Blauw: Dank u, voorzitter. Wij danken de Rekenkamercommissie voor dit uitgebreide rapport. Procedureel willen we wel een opmerking maken over het aantal verbeterpunten wat ze hebben aangedragen. Dit zijn er nogal wat en het ambtelijk apparaat heeft hier ook behoorlijk veel werk aan. Wij vragen ons af of dit wenselijk is of er hè, twintig aanbevelingen, vinden het nou ja, lichtelijk overdreven dat er zeg maar zoveel verbeterpunten zijn. Dan inhoudelijk zien we dat er verschil is in de drie voormalige gemeenten in de kapvergunning. Hoe gaan wij om met het harmoniseren? Want kiezen we voor het Groningse model, die is namelijk veel strenger. Dat is voor twintig centimeter moet je dan al een vergunning aanvragen. En dan iets anders: D'r is ons ter ore gekomen dat de provincie een leveringsverplichting heeft voor de biomassacentrale en die leveringsverplichting zou dan inhouden dat er duizend kuub geleverd moet worden, iets in deze grootte en dat daarvoor dus een bomenkap moet plaatsvinden. Wij vragen ons af, dat is ook een vraag aan het college of aan de Rekenkamercommissie, of de gemeente deze leveringsverplichting ook heeft. Dank u, voorzitter.

00:58:21

Voorzitter: Dank u wel. Ja meneer, nou ben ik even uw naam kwijt.

00:58:25

De heer Heemstra: Heemstra.

00:58:26

Voorzitter: Heemstra van de ChristenUnie. Gaat uw gang.

00:58:29

De heer Heemstra: Heel goed, dank u wel voorzitter. Allereerst dank voor de insprekers vanavond, ook voor het tonen van hun betrokkenheid op dit onderwerp. Ook gaat onze dank uit naar de onderzoekers van de Rekenkamercommissie voor het heldere en leesbare rapport. Een rapport met duidelijke conclusies en concrete aanbevelingen waar we wat ons betreft als gemeente mee aan de slag kunnen en ook moeten. Aanbevelingen die bijdragen aan de verbetering van de uitvoering van het kapbeleid en het vergunningenproces. En onze afdrank is dat de gemeente ondanks hoge en soms strijdige ambities en complexe ontwikkelingen zoals bomenziekten, energietransitie, Omgevingswet, klimaatbeleid et cetera op een zorgvuldige wijze uitvoering geeft aan het kapbeleid. De doelstellingen van het kapbeleid alleen al maken deze dilemma's duidelijk. Naast behoud van bomen, houtopstand en groen kan d'r ook sprake zijn van belangen om te verwijderen, lees kappen. Een situatie met verschillende en meerdere belanghebbenden met ieder hun eigen belangen. Aan de gemeente als vergunningverlener om hier een goede en zorgvuldige afweging in te maken. En begrijpend en logisch dat dan niet iedereen zich kan vinden in de uitkomst. Wij erkennen ook dat het kappen van bomen gevoelig ligt in de samenleving en ook vaak leidt tot reacties in de media en op sociale media. Hè, dat van vanmiddag over de bomenkap is daar ook een voorbeeld van. Daarom zijn we ook blij met wat ons betreft één van de belangrijkste voorgestelde verbeterpunten, de communicatie met onze inwoners, zo

u wil belanghebbenden. Door als vergunningverlener een regiefunctie te nemen in de communicatie met de omgeving en waar mogelijk breder, beter en eerder en misschien ook wel vaker ..

01:00:00

De heer 1: Communiceren kan worden bijgedragen aan het vergroten van draagvlak en acceptatie. Onze fractie ziet graag vooral ruimte voor differentiatie in het uit te voeren beleid en gemotiveerd maatwerk waar mogelijk. En door het nog ontbreken van criteria en een taakomschrijving zijn we nog niet meteen overtuigd van de optie tot het instellen van een adviescommissie. Het instellen van een adviescommissie moet wat ons betreft dan ook wel primair bijdragen en toegevoegde waarde geven aan het proces en aan de uitvoer. En dan tot slot nog één opmerking. Het voorstel geeft aan dat er geen financiële consequenties aan het overnemen van aanbevelingen zijn verbonden terwijl onder andere wordt aanbevolen een bomenkaart op te gaan stellen, te ontwikkelen en digitaal inzage te gaan geven in verleende vergunningen voor derden. Graag een reactie. Dank u wel.

01:00:43

Voorzitter: Dank u wel. De heer Lo-A-Njoe van D66.

01:00:45

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel voorzitter. Net als andere partijen spreken we graag allereerst onze dank en waardering uit aan de Rekenkamercommissie voor deze uitstekende rapportage. De conclusies van de commissie wat betreft de constatering over de gebrekkige informatievoorziening aan zowel raad en college vinden wij wel wat verontrustend. De commissie concludeert namelijk dat de raad hierdoor onvoldoende in staat wordt gesteld om haar controlerende functie goed uit te oefenen. De commissie voorziet deze raad daarnaast ook van kritische feedback. De raad schakelt onvoldoende van incidentele situaties over naar een debat over gewenste structurele versterking van de kaders voor het beleid uitvoering, participatie en of communicatie. Dat is wat ons betreft enerzijds herkenbaar. Wij debatteren vanuit onze rol natuurlijk ook als volksvertegenwoordigers en vanuit de taak van het controleren van het college inderdaad best veel op op incidenten. En dat mag wat ons betreft ook wel een onsje minder mits we vervolgens net als nu wat meer aandacht en vaker aandacht leggen op de kaderstellende rol die we ook hebben. Anderzijds is dit naar onze mening ook het gevolg van het soms te laat en onvolledig informeren van deze raad als het gaat om het kapbeleid. Wij vragen het college daarom om ecologie daadwerkelijk aan de voorkant van planvorming mee te nemen en een aantal partijen heeft daar ook al op geduid. En dan niet alleen als intentie maar concreet en structureel. Wij stellen daarom voor om bij het bespreken van alle plannen en projecten standaard een ecologische paragraaf op te nemen. Voor de helderheid, het gaat wat ons betreft wat verder dan alleen bomen. Het gaat om een eerste verkenning van alle aspecten die van invloed kunnen zijn op de ecologie. Graag een reactie op dit voorstel voor een dergelijke ecologische paragraaf. Daarnaast vragen wij het college om beter en concreter invulling te geven aan het eerder en op verbeterde wijze informeren van bewoners. Op basis van punt 11 en 12 uit de collegereactie krijgen wij toch enigszins de indruk dat het college niet voornemens is om concrete verbeteringen daadwerkelijk door te voeren. Graag horen we of die indruk van ons terecht is en als die indruk niet terecht is dan horen graag van het college wat ze dan wel wil gaan verbeteren in de communicatie met

bewoners en belanghebbenden. Het rapport is hier immers glashelder over. Ik citeer "weerstand ontstaat door een gemeente die eerst roept dat er flink gekapt moet worden waarna vervolgens na protest blijkt dat dit niet nodig is. Het vertrouwen in de gemeente daalt hierdoor". Einde citaat. Wij herkennen dit in meerdere recente casussen bijvoorbeeld rondom de kap van alle bomen in de Noorderplantsoenbuurt, waar ik overigens zelf woon, en dit ook zelf heb meegemaakt, waarbij uiteindelijk na protest vanuit de buurt helemaal geen enkele boom hoefde te sneuvelen. Maar ook bij de aanleg van het fietspad aan de ~ zien we iets dergelijks. We stellen dan ook voor om bewoners en belanghebbenden niet alleen eerder en beter te informeren maar ze vooral ook meer te laten meedenken in lastige dilemma's en oplossingen die hen uiteindelijk direct aangaan en wel aan de voorkant. Informeer, betrek en luister vroegtijdig naar bewoners en neem hun oplossingsrichtingen serieus want voorzitter, niet alle oplossingen voor lastige dilemma's komen uit het gemeentehuis. Tenslotte voorzitter, de eerste reactie van het college die wij gisteren hebben ontvangen komt enigszins zelfgenoegzaam over. Wij zien liever dat in plaats daarvan het college beter en concretere invullingen zoekt die recht doen aan de kritische conclusies en de aanbevelingen van dit rapport van de Rekenkamercommissie. Dank u wel.

01:04:01

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jacobs van de VVD.

01:04:05

Mevrouw Jacobs: Dank u wel voorzitter. Dank Rekenkamer voor het zeer uitgebreide rapport en dank insprekers voor uw inspreek en tijd en moeite die u heeft genomen om ons van informatie te voorzien. Wij zijn in ieder geval blij om te constateren dat de Rekenkamercommissie onze gemeente kwalificeert als een groene stad. Dat lijkt ons een fijne constatering. Immers dat is wat dit college ook nastreeft dus volgens het Rekenkamerrapport hebben we al een groene stad en daar worden wij in ieder geval heel gelukkig van. Wat ons betreft maken beleidsregels procedures ook vooral transparant en de VVD is voor een transparant en zorgvuldig proces. Wat ons betreft staat dat op gespannen voet met wat meer maatwerk dus we zouden daar ook vooral een duidelijke en heldere balans in willen vinden. Wat mijn partij betreft gaat het vooral en alleen om zeer uitzonderlijke gevallen en we zijn het dan ook eens met inspreker ~ die zegt dat veel maatwerk bijna leidt tot willekeur, dat willekeur dan op de loer ligt. En het komt ook de rechtszekerheid niet ten goede. En dat is voor ons in ieder geval ook een belangrijk punt. Wij steunen ook de aanbeveling om aan de voorkant meer met belangengroepen in gesprek te gaan. Je ziet dat dat vooral aan de achterkant het proces ook minder kan frustreren. En we zijn ook enigszins teleurgesteld in de reactie van het college waarin staat dat de regie bij communicatie bij plannen van externe partijen vooral niet bij de gemeente ligt. In formele zin snappen we die maar het moet er niet toe leiden dat we ons er gemakkelijk van afmaken want bij het plannen neerleggen bij een ander ben je wel verantwoordelijk voor de kaders die je er neerlegt. Eén van de kaders die je zou kunnen zeggen kan natuurlijk gaan over de communicatie. Wat mij betreft is dat in ieder geval heel belangrijk. En dan zou je dat natuurlijk in die planvormen ook kunnen monitoren. Dus wat ons betreft kan het neerleggen van plannen bij een externe partij er niet toe leiden dat er niet gecommuniceerd wordt. En gelet op het debat van vanmiddag denken wij niet dat het nodig is om meer regie bij de raad te leggen. Wij kunnen ons prima vinden in het proces zoals het tot nu toe gaat. En wij zijn

ook benieuwd, ten aanzien van de aanbevelingen delen wij ook wat één van de vorige sprekers heeft gezegd. Volgens ons kan het niet zo zijn dat het met een gesloten beurs kan dus we zijn ook benieuwd hoe het college daar tegenaan kijkt. Datzelfde geldt voor het voorstel van D66 voor de ecologische paragraaf. Volgens mij kost dat ook een paar centen en dat kan natuurlijk want volgens mij zijn kosten ook nooit een reden om iets niet te doen en geen ambtelijke capaciteit ook niet want volgens mij is dat een keuze waar je de capaciteit in besteedt. Dus als wij zeggen we hebben geen ambtelijke capaciteit dan lezen wij daarin we kiezen ervoor om daar geen ambtelijke capaciteit voor beschikbaar stellen en dat is wat mij betreft ook een keuze die gemaakt kan worden. Tot zover.

01:06:51

Voorzitter: Dank u wel. mevrouw Jacobs. Mevrouw de Wrede van de Partij voor de Dieren.

01:06:58

Mevrouw de Wrede: Ja dank u wel voorzitter. Ja, sommige mensen waaronder ik zelf toch ook wel een beetje, hebben natuurlijk vanmiddag al een beetje hun kruit verschoten bij het actualiteitendebat. Ik heb het daar gehad over het feit onder andere dat termen als compensatie, ook hier weer vaste prik, rode lijst, natuurbeschermingswet etcetera eigenlijk instrumenten zijn geworden die we gewoon kunnen gaan inzetten als er ergens een boom in de weg staat zodat we toch door kunnen gaan met de bouwplannen. En ook in deze stad zien we dat het college de mond vol heeft over de vergroening maar de meneer die zonet Toon Hermans citeerde die had wel degelijk gelijk. Deze stad heeft steeds minder bomen en daar kom ik zometeen op terug. De heer ~ zei het terecht, we moeten een andere mindset hebben. Bomen zouden per definitie niet gekapt moeten worden tenzij ze een gevaar vormen voor hun omgeving. Wat betreft de binnenstedelijke transformatie of eigenlijk stadsinbreiding, één van de gevaren voor de groene stad zeg maar, het college ontkent dat dat een gevaar is voor groen maar tegelijkertijd zien we toch echt wel dat er steeds meer groen verdwijnt. We hebben het voorbeeld gehoord zonet van D66 over het Noorderplantsoen, bij mijzelf in de buurt maar ook bijvoorbeeld het Betonbos. Overal verdwijnt groen en er komen dan misschien wel wat sprieten terug maar er verdwijnt toch erg veel ecologische waarde.

01:08:28

Voorzitter: De heer ~ heeft een vraag aan u.

01:08:37

De heer 2: Het was al even iets eerder terug van wat mevrouw De Wrede zei, kijk u heeft mijn woordvoering gehoord dus u heeft ook mijn zorgen gehoord en ook dat deel van uw gevoel kunnen wij wel volgen. Maar u zegt wel heel categorisch geen boom. En wat is uw beschouwing als het gaat om de compacte stad? Juist omdat we inbreiden, omdat dat er een compacte stadbeleid is hebben wij daardoor bijvoorbeeld de Koningslaagte kunnen behouden als natuurgebied. Dus ziet u de relatie tussen wat we in een stad, in het stedelijke gebied doen en het juist behoud van natuur en natuurlijke waarden daarbuiten?

01:09:11

Mevrouw de Wrede: Aan de ene kant wel. Aan de andere kant zou ik best wel eens een serieus onderzoek willen doen naar de mate waarin we de Koningslaagte nou zo'n bijzonder natuurgebied zouden kunnen noemen en de mate waarin daar zich veel dieren bevinden in

combinatie met het aantal dieren en de biodiversiteit in bepaalde groene stukjes in de stad die juist moeten verdwijnen door de stadsinbreiding. Want, ik zal de draad weer even oppakken. Aan veel buitenstedelijk agrarisch industrieel groen gaat natuurlijk in wezen weinig biodiversiteit en waardevol leefgebied van dieren verloren. Na het rapport, een belangrijk onderdeel van het rapport is eigenlijk om niet meer één op één te compenseren. We moeten toe naar kwaliteit in plaats van kwantiteit. De gemeente heeft ook in de visie sterke stammen aangegeven om te streven naar een duurzaam bomenbestand maar wat is eigenlijk duurzaam? Zijn dat bomen die langer floreren en waar je weinig omkijken naar hebt, kortom die weinig kosten? Wat is een duurzame boom? Daar wil ik straks graag een antwoord op. Maar is het eigenlijk ook niet zo als je het hebt over kosten en als het kostenplaatje een onderdeel zijn van duurzaam, dat alles dat gebouwd wordt per definitie wordt gezien als investering terwijl alles dat qua financiën in groen wordt gestoken wordt gedefinieerd als kosten? En hoe vaak is er eigenlijk gecompenseerd in de afgelopen jaren? De Partij voor de Dieren wil het allebei, kwaliteit en kwantiteit. En als we dan nog eens even kijken naar het aantal bomen dat we in de gemeente hebben, in de visie Sterke Stammen werd gesproken over 180 duizend gemeentelijke bomen. Wethouder Chakor sprak onlangs in een item op tv over 140 duizend bomen. En in dit rapport van de Rekenkamercommissie wordt gesproken over 113 duizend bomen met een paspoort. Maar als we nou die één op één compensatie loslaten en nogmaals, de Partij voor de Dieren heeft liever dat er helemaal niet gekapt wordt maar dat er om bomen heen wordt gebouwd. En als duurzaam straks een belangrijk onderdeel wordt om die één op één compensatie ook nog eens een beetje te nuanceren. En we hebben wel of niet een aanzuigende werking van ~ en we streven naar stedelijke inbreiding, ja wat blijft er dan nog over van ons bomenbestand? De Partij voor de Dieren wil juist méér bomen met een paspoort en eigenlijk geen kapbeleid maar een plantbeleid. Ik wil nog even naar de antwoorden die wij hebben gekregen op onze vragen over het gemeentelijke kap- en herplantingsbeleid ongeveer driekwart jaar geleden of zo. Het is zelfs mogelijk om een vergunning voor het kappen van een boom te krijgen als er sprake is van rendementverlies voor energieopwekkers dus als zonnepanelen in de schaduw staan neem ik aan. Ja. hier moeten we toch echt vanaf. Graag een opmerking, reactie van het college hierover. En nog even over het aantal bomen. In de periode van 1 april 2019, en dan even terug naar 30 mei 2018 dus dat zijn tien maanden, in die periode zijn 1236 bomen gekapt. Dan gaat het toch wel heel erg snel natuurlijk met het bomenbestand in de gemeente.

01:13:25

Voorzitter: Mevrouw de Wrede, ik wil u even melden dat uw spreektijd bijna om is voor de hele vergadering.

01:13:33

Mevrouw de Wrede: Dan wil ik nog heel snel zeggen dat wij hier op terug zullen komen in de raad en dat er verschillende dingen gezegd zijn waar wij achter staan en dat we uiteraard af willen van de mandatering aan de VTH zoals die op dit moment is geregeld. Dank u wel.

01:13:51

Voorzitter: Dank u wel. De heer Loopstra van de PvdA.

01:13:53

De heer Loopstra: Dank u voorzitter. Ook bedankt voor de Rekenkamercommissie en ook

voor de insprekers. Het gedicht van Toon Hermans. Dat zullen we even onthouden. Het was vooral wat dat betekent, dat zullen wij goed in onze oren knopen. Wat betreft mijn woordvoering, sluit ik allereerst aan bij wat mevrouw Jacobs heeft gezegd. Helder betoog en daar kon ik mij goed in vinden. Vooral het stukje over rechtszekerheid, dat sprak ons aan. Voor de rest als ik naar het rapport kijk, wat echt opvalt is de communicatie. Dat kan beter. Dat kan anders. En dat geldt voor een heleboel zaken die vanuit de gemeente georganiseerd worden. Dat mensen toch niet meer echt de Gezinsbode lezen en op andere manier worden voorgelicht over zaken. En dan lukt het online niet altijd. Dus we moeten toch een manier vinden waarop we dat kunnen verbeteren. Als ik kijk bijvoorbeeld naar de ~, daar is toch grote commotie over waarom daar bomen worden gekapt. De wildste verhalen doen de ronde. Terwijl later toch wel weer blijkt dat het allemaal klopt dus ja, dat is wel een opdracht aan ons allen om daar beter aan te werken. Dat de belangenorganisaties, want de insprekers die hier waren vertegenwoordigen toch ook vaak hun wijkraden of hun eigen belangengroepen en dan is het ook belangrijk dat ze misschien structureel wat betrokken worden bij alles wat betreft bomen en planten en dergelijke. Dus dat is misschien ook een opdracht om dat mogelijk te organiseren. En verder, ja ik las ook dat bij planvorming, dat daar in het begin ook meer de bomen en zo worden betrokken maar volgens mij gebeurt dat al door het college dus dat vond ik een beetje vreemde conclusie dus graag commentaar of toelichting waarom men dat vond. Dat was het. Dank u.

01:15:52

Voorzitter: Dank u wel. De heer De Greef van de SP.

01:15:56

De heer De Greef: Ja dank u wel voorzitter. Ja ik wil me graag aansluiten bij de opmerkingen die mensen hebben gemaakt over het vroegtijdig betrekken van bewoners. We hebben gezien bij ~ dat daar flinke aanpassingen in de plannen kunnen gemaakt worden. Daarbij willen we ook voorkomen dat het ~ groen compensatiefonds een soort schaamlap wordt voor het niet plaatsen van bomen en hopen we dat het college er rekening mee houdt dat de bomen die we nu gaan plaatsen, dat die bomen ook bij wijze van spreken honderden jaren kunnen staan zodat we ook die niet weer hoeven te kappen voor nieuwe bouwprojecten of omdat ze ziek worden omdat er te veel van dezelfde op een rijtje staan bijvoorbeeld. Dank u wel.

01:16:38

Voorzitter: Dank u wel, De heer Bosch van Student en Stad.

01:16:42

De heer Bosch: Dank u wel voorzitter. Wat ons betreft moeten we zo natuurinclusief mogelijk bouwen wat in onze ogen ook betekent dat we duurzaam om moeten gaan met de bestaande natuur en zoveel mogelijk ruimte moeten maken voor nieuwe natuur. Onlangs werd een plan gepresenteerd door de universiteit van Wageningen over hoe Nederland er over honderd jaar uit kan zien. Daarbij was aanzienlijk meer ruimte voor natuur en water en werken we toe naar kleinere steden met veel meer groen. Dit om ons land voor te bereiden op een stijgende zeespiegel, droge hete zomers en zeer zware regenbuien. Als we een toekomstig bestendig Nederland willen achterlaten voor de toekomstige generaties moeten we met veel meer zorg en precisie omgaan met onze natuur. Dan naar de inhoud van het rapport. Student en Stad dankt de Rekenkamercommissie voor dit rapport. We zien veel

zaken in het voorstel van de Rekenkamercommissie die wat ons betreft voor de hand liggen en dit is enkel duidelijk en goed en des te beter dat ze nu opgenomen kunnen worden in het kapbeleid. Daarnaast zouden we graag een duidelijke kwantificatie zien wanneer er nu een boomeffectrapportage gedeeld wordt met de raad en wanneer niet om in de toekomst veel meer duidelijkheid te scheppen. We vragen aan het college of deze mening wordt gedeeld? Dank u wel.

01:18:03

Voorzitter: Dank u wel. De heer Mellies. Gaat uw gang.

01:18:07

De heer Mellies: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, allereerst wil de fractie van 100% Groningen haar complimenten uitspreken voor weer een uitgebreid rapport van Rekenkamercommissie en de daarbij betrokkenen. Het rapport is helder en de opzet blijft volledig neutraal, schetst een heel duidelijk beeld van de huidige situatie en doet klinkklare aanbevelingen aan de raad. We zijn dan ook heel blij met de aanbevelingen bij voorbaat al in raadsvoorstellen zijn gegoten. We onderschrijven we de bevinding dat de communicatie met bewoners in de breedste zin extra aandacht verdient. Het is vanmiddag tijdens het spoeddebat ook al breed aan bod gekomen, al mag de kap nog wel zo weloverwogen zijn, voor de beleving van de inwoner helpt het niet als dit zo moeilijk terug te vinden is. Inwoners met zicht op bomen krijgen een brief maar een straat verderop kun je het eigenlijk alleen nog maar van tevoren opvangen als je zo gek bent om een vergunningsaanvraag in te gaan duiken. Want wat naast bomen kappen ook ingaat op heel andere dingen en niet altijd met een pinnetje op de juiste plek op de kaart staat, sorry, wat naast bomenkap ook ingaat op heel andere dingen dat staat niet altijd juist op de kaart vermeld. Zelfs dan nog, als je meer wil weten als inwoner of zelfs als politieke partij hebben wij ondervonden, moet je een afspraak maken op het plein om tegen betaling een uittreksel op te vragen. Dat kan in 2020 echt niet meer. We moeten werken aan transparantie en proactief informeren maar ook aan goed terug te vinden informatie. We onderschrijven deze duidelijke conclusie van de Rekenkamer dan ook van harte. Want voorzitter, dat omwonenden binnen zicht een brief krijgen vinden we heel erg netjes. Maar ook buurtbewoners die regelmatig passeren zullen er belang bij hebben om geïnformeerd te worden. Iedereen moet de kans krijgen om te weten wat het plan is en ruim de tijd krijgen om te reageren. Daarbij kunnen we de bomenridders danken voor een best wel elegante oplossing want kunnen we de bomen die voor de bijl gaan niet voorzien van een pamflet waarop de voorgenomen kap staat vermeld? Dat geeft inwoners en politiek ook de tijd om de zaak nog eens goed te overwegen. Op het A-Kerkhof werd er bijvoorbeeld stevig aangestuurd op bomenkap omdat de bomen ziek zouden zijn. Later bleek een aantal van deze bomen toch goed hersteld te zijn. Geef binnen redelijkheid dan ook kans op herstel. Zieke mensen worden toch ook niet meteen afgeschreven? Waarom dan wel hard hard houten bomen die geen direct omvalgevaar vertonen? Ook wat dat betreft een goed punt van het rapport om hier in te gaan op een tweede kans, een mogelijkheid op herstel. Verder gaat het rapport stevig in op kapbeleid maar willen we ook gelijk aandacht vragen voor de manier waarop er met groenonderhoud en daarmee vooral snoeien wordt omgegaan. We hebben vernomen dat de gemeente vaak veel te vroeg rigide takken snoeit op hele lage hoogtes van de boom om zo te forceren dat de boom hoger gaat groeien. Dat is recentelijk nog gedaan op de hoek van de Verlengde

Visserstraat en de Westersingel. Ons inziens heeft het invloed op het bladerdak en vermindert het de hoeveelheid schaduw. Het gebeurt ook op plaatsen waar verkeerswegen niet dicht op de bomen zitten en dat toch tot zeven meter hoog de takken worden gesnoeid. Kan de wethouder wellicht verklaren waarom het zo extreem wordt toegepast? Verder zijn we als 100% Groningen verheugd dat het onderwerp zo breed aandacht krijgt en we steunen het raadsvoorstel dan ook van harte. Dank u wel.

01:21:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan heeft als het goed is iedere fractie het woord gevoerd en dan gaan we eerst naar de beantwoording door de Rekenkamercommissie. Mag ik naar u kijken als voorzitter van de Rekenkamercommissie?

01:21:41

De heer Warmelink: Ja dank u wel voorzitter ~. Bijzonder verheugend natuurlijk dat we hier zijn uitgenodigd om een korte toelichting te geven op het rapport en uw vragen te kunnen beantwoorden. We zijn natuurlijk blij met het feit dat u zeg maar het rapport positief duidt, althans de meesten van u. Dat is ook niet zo vreemd omdat u er zelf om heeft gevraagd. We zijn vorig jaar langs geweest om te kijken welke onderwerpen voor de raad interessant zouden zijn en toen was kapbeleid veruit nummer één en daarom zijn we er ook mee begonnen. En anders dan anders hebben we dit keer het onderzoek ook zelf uitgevoerd. In de voorgaande jaren werd het altijd uitbesteed maar we hebben twee leden die zelf dat onderzoek hebben uitgevoerd. Eéntje zit naast mij. Dat is Hans Kastermans en Hans van Mossevelde is er helaas niet maar zij hebben dit zeer consensieus aangepakt, Er werden nog wat vragen gesteld over de inhoud of over de opzet van het rapport. Heel kort misschien daar nog even over. We hebben er expliciet voor gekozen om een viertal onderwerpen eruit te lichten. Je kunt het altijd breder aanpakken. Maar ja goed, dit was al vrij moeilijk om deze vier onderwerpen eruit te pakken. Dat is het beleid zelf. In de tweede plaats de uitvoering van het beleid, de communicatie en de relatie met de raad. En daar is door de sprekers ook op ingegaan van is het rapport niet te lovend over het beleid? Nou ja, wij zijn vrij lovend over het beleid omdat er ook redenen zijn om lovend te zijn over het beleid. Maar een tweede punt is natuurlijk dat er in de uitvoering soms consequenties zijn die wat moeilijker liggen en daar hebben we in het rapport ook heel uitdrukkelijk op gewezen, dat als je dan met dat beleid aan de gang gaat. ja dan kunnen er toch ongelukken ontstaan hoe goed dat beleid ook is. En een paar van die punten zullen straks nog wel aan de orde komen en door mijn collega worden beantwoord maar het is niet zo dat we dus zeg maar alleen maar tot de conclusie komen het is allemaal fantastisch. Alleen we hebben geprobeerd zo gedifferentieerd mogelijk aan te geven waar de pijnpunten zitten. En een reactie op de opmerking van de PVV, daarom hebben we ook zoveel aanbevelingen geformuleerd om aan te geven waar de pijnpunten wel zitten en waar zij niet zitten. Dus dat is een beetje een keuze geweest om niet te blijven hangen in abstracties maar ervoor te kiezen om zeg maar heel gericht aanbevelingen te kunnen doen. Ik vind het ook wel plezierig dat in het raadsvoorstel dat hier nu voor ons ligt dat ook op al die aanbevelingen, op die specifieke punten een reactie wordt gegeven want dat maakt de politieke discussie natuurlijk veel makkelijker. Goed, dat over de context. Op concrete vragen zal mijn collega Hans Kastermans ingaan omdat hij het onderzoek van binnen en van buiten kent.

01:24:00

De heer Kastermans: Ik heb niet heel veel vragen van u geconstateerd maar in ieder geval twee concrete. De heer ~ vroeg is de commissie op de hoogte is van de criteria die gesteld zijn voor wat betreft informeren van de raad over de *BEA*? Dat is het geval. Dat hebben wij ook in het rapport opgenomen, pagina 16, onderaan in de linkerzijde, daar staat vermeld wat daarover de afspraken zijn. Daar was de commissie dus van op de hoogte, hebben we in het rapport opgenomen. De heer Loopstra dacht ik, stelde een vraag over de constatering dat bij de planvorming we als commissie geconstateerd hebben op een eerder moment aandacht besteed wordt aan inpassing van groen en eventueel behoud van bomen? Dat hebben we met name geconstateerd c.q. vanuit de organisatie begrepen in situaties waarin er sprake is van een private ontwikkeling. Dus bij projectontwikkelaars die plannen maken voor een gebied wat bij hun in eigendom is. Daarvan is de constatering dat met name de compensatieregeling ertoe leidt dat men in een eerder stadium kijkt naar de mogelijkheid om bomen te behouden en in te passen in het plan wat ontwikkeld wordt. Dan nog even één misschien misverstand uit de weg ruimen. Er is door een aantal sprekers iets gezegd over onze constatering en aanbeveling met betrekking tot kwantiteit kwaliteit. Volgens mij is op één plek in het rapport duidelijk van onze zijde gesteld dat naast kwantiteit vooral ook aandacht moet zijn voor kwaliteit. Dat dat ook zeg maar de laatste tijd met name het geval is. Dat we geconstateerd hebben dat dat misschien ook nog hier of daar nog wat meer moet indalen maar nadrukkelijk geformuleerd kwantiteit naast kwaliteit. We hebben even naar aanleiding van een opmerking die gemaakt is bij de aanbevelingen gekeken. Bij de aanbevelingen staat heb nog meer aandacht voor kwaliteit en laat kwantiteit niet leidend zijn. Met kwantiteit niet leidend zijn willen we niet zeggen dat kwaliteit dan boven kwantiteit staat maar dat het zo zou moeten zijn dat niet alleen naar kwantiteit gekeken wordt en dat dus kwaliteit naast kwantiteit staat.

01:26:43

De heer Warmelink: Nog één puntje zou ik er graag uit willen lichten en dat heeft betrekking op het punt differentiatie want dat is ook door diverse fracties geroemd op twee verschillende terreinen. Enerzijds is dat een differentiatie in het beleid, of je zeg maar de regels heel strikt moet toepassen of dat je daar ook zeg maar wat ruimte moet creëren? Wat ons opvalt in het beleid is dat het erg is dichtgetimmerd en omdat het zo dichtgetimmerd is en erg wordt bekeken vanuit een juridische invalshoek, heb je ook daarna weinig kans op het realiseren van een succesvol bezwaarschrift zoals door één van de insprekers werd gezegd. Het is juridisch helemaal dichtgetimmerd en dat gaat dus helemaal correct. Maar de vraag is of je dat wenselijk vindt? En dat is een politieke kwestie. Je kunt namelijk ook meer ruimte geven waarbij je dus meer afwegingen laat bestaan. Dat heeft ook te maken met de vraag aan wie je de beslissing overlaat om dat modelletje toe te passen. Maar het is nu een hele ambtelijke kwestie. Je gaat een modelletje langs en dat modelletje pas je toe en dan krijg je een uitkomst. En als je dat correct doet dan heeft het bezwaarschrift dus ook weinig kans want je hebt dat correct gedaan. Maar dat modelletje is helemaal dichtgetimmerd en er zit heel weinig speelruimte in en dat leidt wel eens tot situaties dat je denkt de uitkomst van dit proces is eigenlijk ongewenst. Maar we kunnen niks meer aan doen want het is correct gegaan. Nou, daar hebben op willen wijzen het in het rapport. Begrijpt u wat ik bedoel? Dus dat is een beetje de tegenstrijdigheid. Dat beleid is op zich helemaal vertaald in dat modelletje. Als dat modelletje wordt toegepast dan is dat correct gegaan. Alleen de uitkomst

is misschien wel politiek onwenselijk of doelmatig niet zo optimaal. Een ander punt is de differentiatie in het toekomstige beleid. We hebben te maken met drie gemeenten die samen gaan komen en die op een verschillende manier omgaan met het kapbeleid. De gemeente Groningen is daarin het meest streng. Wat wel opvallend is natuurlijk dat de nieuwe gemeente uit hele verschillende gebieden bestaat en een hele verschillende structuur. Je kunt natuurlijk zeggen we gaan nu bijvoorbeeld de regeling van de gemeente Groningen toepassen op die hele nieuwe gemeente maar dan pas je die dus ook toe op landelijke gebieden. De vraag is of dat wenselijk is. Als je dat één op één zo vertaalt dan, dus wij hebben gezegd misschien is het het overwegen waard om te zeggen zoals bijvoorbeeld er ook voor de provincie een ander afwegingskader is in de Wet Natuurbescherming dan bijvoorbeeld voor de gemeenten in de eigen APV, dat je zegt misschien moet je toch differentiëren naar de aard van het gebied waarop die regel van toepassing is. Moet nu bijvoorbeeld de regel een boom moet zo dik zijn om een vergunning te vragen, moet dat nou in elk gebied hetzelfde zijn? En dat is eigenlijk wat wij hebben meegegeven als overweging omdat we dat zelf tegenkwamen. Je hebt nu eenmaal te maken met drie verschillende gemeenten met een verschillend beleid en dat is niet helemaal toevallig. Daar is voor gekozen. Dus dat is eigenlijk de achtergrond van die aanbeveling. Dat is een kwestie die wij niet kunnen beantwoorden. Dat is een kwestie van de politiek maar we hebben hem wel op tafel willen leggen.

01:29:29

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog vragen voor de Rekenkamercommissie blijven liggen? Ik kijk even rond. Dan gaan we nu naar de beantwoording van uw vragen door het college.

01:29:41

Wethouder Chakor: Ik zal starten. Ik wil allereerst iedereen danken ook die hier ingesproken hebben en uiteraard ook de Rekenkamercommissie, alle tijd en energie die jullie erin hebben gestopt. En ook alle mensen die ook hebben meegewerkt en ook aan de raad dat ze dit op de agenda hebben gezet en de Rekenkamercommissie hebben gevraagd om hiermee aan de slag te gaan. Zoals we hebben gezegd als college is dat wij het rapport over het algemeen ook gewoon kunnen omarmen. Het is een belangrijk onderwerp, groen. Het gaat iedereen aan. Vooral als het gaat om het vellen van bomen. Het besef van leefkwaliteit en de effecten van klimaatverandering groeit. En dat is goed. En het past ook inderdaad bij onze ambities als groenere en gezondere leefkwaliteit die we hebben. En het past ook bij het coalitieakkoord die we hebben genoemd. Als het gaat om het kappen van bomen, dat doen we niet graag. Het liefst willen we gewoon helemaal geen boom eruit. En zoals de Rekenkamercommissie heeft gezegd er is een tegenstrijdigheid bij het behoud en versterken van het groen. Dit hoort bij de dynamiek in de natuur. En dan gaat het om ziektes en ouderdom en de samenleving, bouwen, wegen en fietsen. En als gemeente hebben wij belangen die we moeten afwegen en we moeten ook rekening houden. Eerlijk gezegd is dit echt wel een uitdaging. Wat voor de één een zegen is is voor de ander een last maar het is ook onze taak om alle belangen goed af te wegen en de heer Loopstra noemde net al ~, waarin die afweging ook gemaakt moest worden. Populieren, de ~ die in de jaren zeventig zijn geplant die inderdaad snel groeien en dan in een keer zijn ze veertig, vijftig jaar oud. En dan laten ze inderdaad hun takken vallen. Je bent inderdaad bezig geweest met snoeien en dan kijk je ook van kan het ook anders? En dan laat je ook een externe ~ er naar kijken en er

wordt echt gezegd die veiligheid want fietsers lopen er langs. En wat als er inderdaad een tak valt en iemand valt neer of nog erger, dan hebben we ook iets uit te leggen met elkaar. Dus dat is echt die afweging en ik kan u vertellen, ik heb volgens mij die dag ook ~ mevrouw De Wrede ook gebeld inderdaad om uitleg te geven en ook gezorgd om ervoor te zorgen dat u goed geïnformeerd werd. Want wat ik wel merk is dat wij vanuit stadsbeheer inderdaad wel doeners zijn. Als er iets gedaan moet worden dan gebeurt dat ook. Maar als het gaat om communicatie, ja dan lopen we inderdaad wel een tikkeltje achter. En we zien ook dat onze inwoners tegenwoordig ook snel zijn met communiceren. Iedereen heeft een iPhone of een telefoon met noem het maar op. Iedereen is eigenlijk een soort mini journalist aan het worden en maakt er foto van en zonder context erbij die wij op dat moment niet snel hebben kunnen weergeven krijg je dus een realiteit die ook lastig weer is om te temperen. En dat is ook wat ik in het rapport ook zei, ik zie dat wij van risico tot risico hopen en dat vind ik ontzettend vervelend. Iedereen vindt dat ook vervelend en dat willen we ook gewoon anders en dat moeten we ook gewoon anders gaan aanpakken. En we zijn er ook mee bezig maar zoals in de politieke wereld, het duurt eventjes om dat ook zo voor elkaar te krijgen. Dan ben ik ook gewoon eerlijk. Op het moment dat we zorgen dat we goed communiceren met een mooie website maar ook zorgen dat we gelijk op Twitter en op Facebook kunnen reageren dan nóg vraag ik me af of wij iedereen tevreden kunnen stellen maar dan heb je er wel een context bij. Ik heb het gezien bij de Antaresstraat waarin de wind, de wervelwind, die was daar en die nam inderdaad een aantal bomen mee. Je zag de realiteit waar mensen het over hadden. We zouden bomen kappen voor biomassa, voor 5G netwerk, allemaal onzin maar als wij te laat zijn met onze eigen content, met ons eigen verhaal uitleggen ja, dan loop je gewoon één nul achter. We hebben het weer gerepareerd maar het is een beetje klaar met de reparatie. Het wordt tijd dat wij ook gewoon transparant gaan zijn en ook gaan uitleggen waarom we de dingen doen die we doen. We hebben eenmaal populieren die inderdaad aan het eind, we hebben, ik begon volgens mij vorig jaar met de essentaksterfte. Dat is niet een begin die je zou willen. 17,5 duizend essen hebben we hier. 945 zouden gekapt moeten worden. We hebben een extra inspectie gedaan want ook de mensen die met de bomen, echt hard voor de bomen en dan zie je dus dat we minder bomen kunnen kappen. Maar we zien ook dat de bomen zich hersteld hebben want ook die reageren anders op de klimaatverandering, op droogte. En daar moeten we ook mee leren omgaan en ook rekening mee houden door ook de bomen, de natuur zeg maar zijn gang te laten gaan. Eventjes pas op de plaats te nemen en even af te wachten. Dat was mijn verhaal over belangen. Het is ook goed denk ik, dit is ook een mooi moment om ook goed te kijken naar hoe doen wij nou de dingen? Hoe pakken wij nou onze processen en regelgeving aan? Ik wil wel aangeven dat we wel moeten uitkijken dat we niet allerlei extra regels optuigen voor de regels want daar krijgen we eerlijk gezegd geen boom bij. Maar het is denk ik wel goed om te kijken wat is nodig en waar kunnen we bij aansluiten? Als college zijn wij ontzettend hard aan de slag om groen ook beleidsmatig op de kaart te zetten. Dit doen we met het groenplan dat er aankomt. Uiteindelijk ook de uitvoeringsagenda waarin we echt gaan laten zien van hoe geven we waarde aan groen en hoe gaan we die groen ook inzetten? En de omgevingswet komt er ook aan. En de omgevingswet geeft ons ook tools zeg maar om eerder afwegingen te maken. Die zullen we ook gewoon echt moeten gaan doen. Maar ik weet nog niet heel goed wat omgevingswet betekent maar ik denk wel, dat weet mijn buurman beter denk ik, maar ik denk wel als we er bij kunnen aansluiten dan moeten wij

daar bij aansluiten. Het verhaal van kwaliteit versus kwantiteit. Wij waren als college eigenlijk best wel blij dat hier aandacht voor is. Want we hebben ook geleerd dat op het moment dat wij zeggen we halen veertig, ik noem maar een getal, we halen veertig bomen terug en we zetten er veertig terug, dat wil niet zeggen dat het ook goed gaat met die bomen. Voorbeeld Kraneweg, daar hebben wij toen bomen geplant. Die bomen waren ontzettend, die hadden niet de ruimte om te groeien. We hebben samen met inwoners ook gekeken naar de situatie. Je ziet ook die verhoging bij de Kraneweg. Dat is niet om de parkeerplek ruimte te geven. Nee zeker niet. Dat is echt om de wortels van de bomen inderdaad meer ruimte te geven ondergronds. Dat we gewoon over een aantal jaren gewoon echt een mooie laan hebben daar op de Kraneweg. En niet bomen met meer aantal maar gewoon bomen die ook gewoon goed en gezond kunnen groeien. En dat vinden we ontzettend belangrijk. Er was inderdaad ook een vraag over hoeveel bomen hebben we nu eigenlijk? Heb ik 140 duizend gezegd of 180 duizend gezegd? Onze bomen hebben allemaal een eigen paspoort dus we kennen de bomen ook heel goed. We hebben 140 duizend bomen en dat is inclusief Haren en Ten Boer. Dat is wat we hebben geregistreerd. Maar we schatten dat we 180 duizend bomen hebben dus we moeten die anderen ook nog registreren en hun paspoortje geven. Als het gaat, bij de terughoudendheid bij preventief kappen, ik wil daar echt bij zeggen we zijn echt ontzettend terughoudend en de lessen die wij hebben geleerd van de essentaksterfte en van de kastanjes aan de singels, die nemen wij gewoon ook keer op keer mee. Er werd ook wat gezegd over De Bomenridders die nu inderdaad geen gesprekspartner zijn. De Bomenridders weten ook dat ik ze ook heb uitgenodigd inderdaad. Ik wil heel graag samen in gesprek. Ik wil ook kijken waar liggen kansen en mogelijkheden om samen aan de slag te gaan en niet tegenover elkaar maar juist naast elkaar. Maar wel met wederzijdse begrip voor soms de lastige afwegingen die wij hier moeten gaan maken. Want dat is ook gewoon een realiteit waar we mee te maken hebben. Op het moment dat wij zeggen er gaat geen één boom weg, oké is goed maar hoe dan? Er zijn ook mensen die willen wonen. Er zijn ook mensen die willen recreëren, willen fietsen. Ze moeten er echt constant de balans in maken maar ik ben het wel met u eens. Want als ik u zo hoor, die vragen die u stelt, dan denk ik doen we het wel goed of kunnen we het beter doen als het gaat om het inzichtelijker voor u te maken dat wij afwegingen maken aan de voorkant van elke ontwikkeling die we doen. Als het gaat om duurzaamheid of circulariteit, om water, om ecologie, om biodiversiteit, die afwegingen worden gemaakt. Wat ook ik wilde weten hoe gaat dat dan? Hoe dan? Doen we dat? Dat gebeurt gelukkig en dat gebeurt ook met alle betrokkenen. Alle professionals zijn aan tafel. Er worden echt allerlei matrixen gemaakt van waar worden die afwegingen gemaakt? De ene keer schiet de balans daar op en de andere kant daar. Ik denk dat het goed is dat de raad daar ook in meegenomen wordt. Dus mijn voorstel zou zijn om ook te kijken naar een nieuw bouwplan die we zouden doen om echt te kijken hoe kunnen wij die afwegingen nou voor u inzichtelijk maken. Dat u ook weet van hebben wij ecologie meegenomen, hebben wij circulariteit etcetera meegenomen, gewoon het brede verhaal.

01:39:29

Voorzitter: Mevrouw de Wrede.

01:39:31

Mevrouw de Wrede: Ja dank u wel voorzitter. Ik kan tot op zeer grote hoogte meegaan in de

analyses die wethouder Chakor hier geeft. Ik heb even twee concrete vragen. U lijkt het wel eens te zijn met de aanbevelingen uit het rapport dat de gemeente tot meer transparantie ten opzichte van bomenkap voor de inwoners van de gemeente moet gaan garanderen om eigenlijk ook op deze manier haar eigen tegenstand te creëren zoals dat ook wordt betoogd in politcologische kringen zeg maar.

01:40:09

Voorzitter: Kunt u tot een vraag komen mevrouw De Wrede?

01:40:11

Mevrouw de Wrede: Ja, hoe gaat u dat concreet doen, die transparantie garanderen? En de tweede vraag die ik heb, u heeft het over matrixen en belangenafwegingen en dat is allemaal heel mooi. Maar bent u het met ons eens dat we gewoon moeten ophouden met het kappen van bomen?

01:40:30

Wethouder Chakor: Volgens mij heb ik dat net uitleg gegeven en ook gezegd een lastige taak waarin we zitten waarin wij die lastige afweging ook mee moeten maken. Als het gaat om communicatie, ik kom graag bij u terug inderdaad in de raad hoe wij dat gaan aanpakken. Dus dat ziet u terug. Volgens mij, nou ik ben heel blij dat de compensatieregeling,

01:40:56

De heer Ubbens: Voorzitter?

01:40:56

Wethouder Chakor: dat de Kamercommissie aangeeft dat het gewoon goed werkt. Dat zien wij ook. We merken ook inderdaad dat als er projecten zijn dat die afweging gemaakt moet worden van gaan wij compenseren en dan is er inderdaad te veel geld en dan schiet de balans, en dan zegt men we gaan geen geld storten maar we gaan juist compenseren. Dus je ziet ook dat daar ook keuzes in gemaakt worden. En dat werkt wat ons betreft wel goed.

01:41:18

Voorzitter: De heer Ubbens van het CDA.

01:41:20

De heer Ubbens: Ja dank u. De wethouder geeft aan compensatie, ik kom er op terug. Maar op welke manier communicatie maar op welke manier, op welke termijn? Er zijn nu allemaal aanbevelingen in het rapport van de Rekenkamercommissie.

01:41:33

Wethouder Chakor: Ja ik begrijp dat u ~ termijn.

01:41:33

De heer Ubbens: Wat bedoelt u daarmee?

01:41:35

Wethouder Chakor: Ja, ik bedoeld daarmee dat, de communicatie neem ik ook mee gewoon ook in hoe nemen we de raad ook mee in die afwegingen die nu gemaakt worden. Maar ook de communicatie in het geheel. Ik kan ervoor kiezen om een aparte brief op te stellen maar ik zal de raad wel willen vragen, we komen binnenkort ook met het groenplan bijvoorbeeld. Is dat een mooi moment om het daar in te passen of zegt u ik wil het apart? U zegt het maar.

01:41:57

De heer Ubbens: Nou, ik wil helemaal niks.

01:42:00

Wethouder Chakor: Nou weet u, wij zorgen dat wij in een groenplan gewoon hierop terugkomen. Ik denk dat dat gewoon een mooie kapstok hiervoor is. Volgens mij moet ik de vragen nog beantwoorden. Ik ben nog niet klaar.

01:42:10

Voorzitter: Mevrouw Jacobs wil daar nog even op reageren.

01:42:12

Mevrouw Jacobs: Nou, ik zal een kort en bondige vraag stellen, misschien kunt u dan een kort en bondig antwoord geven. Wij hebben een raadsbesluit en daar staat bij dat we het college van B&W opdracht geven om over de voortgang van implementatie te rapporteren via de voortgangsrapportage. Kunt u daar dan een termijn aan hangen? Dat verduidelijkt misschien de vraag van meneer, maakt het antwoord geven op de vraag van de heer Ubbens misschien wat makkelijker. Bij welke voortgangsrapportage gaat u reageren op de aanbevelingen?

01:42:41

Wethouder Chakor: Wat bedoelt u? Wanneer ik terugkom?

01:42:43

Mevrouw Jacobs: Misschien is het voor u interessant dat wij volgende week over dit raadsvoorstel stemmen, dat u weet wat u dan moet doen. Dus misschien kunt u zich daarin verdiepen want er staat in "de volgende aanbeveling naar aanleiding van het rapport over te nemen en het college van B&W opdracht te geven om over de voortgang van de implementatie te rapporteren via de voortgangsrapportages" en ik denk niet dat we die van 2026 bedoelen.

01:43:04

Wethouder Chakor: Nee, dat bedoelen we zeker niet.

01:43:08

Voorzitter: Oké, dan gaan we nu over naar de beantwoording van een aantal vragen. Ik wil daarbij even opmerken dat er inmiddels ruim een kwartier van de spreektijd van het college is verstreken en dat de totale spreektijd van het college voor de hele vergadering slechts een half uur bedraagt. Dus graag bondige antwoorden.

01:43:30

Wethouder Chakor: Oké, dat had ik niet zo voor ogen. Ja, 100% Groningen stelde inderdaad de vraag hoe wij communiceren. Ik heb volgens mij net al aangegeven dat dit inderdaad anders moet maar à la 2020. Over de zieke bomen, u vraagt, dat heb ik volgens mij net ook in mijn verhaal verteld over de essentaksterfte. U had het over dat wij forceren met het snoeien, gaf u aan. En volgens mij pakken wij dit juist heel goed aan. Wij snoeien volgens landelijke richtlijnen maar wat wij doen is dat wij vooruitkijken naar hoe gaat een boom groeien en naar aanleiding daarvan al een boom een beetje in die vorm gaan snoeien. Dus het lijkt misschien dat we teveel eraf halen maar de professionals die dat elke keer doen, die geven dus aan wij doen dit met een visie die wij hebben voor de bomen. CDA vroeg inderdaad of meer transparantie., nou, volgens mij hebben we aangegeven dat we dat ook

graag willen betrachten en ook willen gaan kijken hoe we dat zouden gaan doen. Inzichtelijk maken van de kapvergunningen, hebben we volgens mij ook op gereageerd dat we dat ook zouden willen doen. Op het moment dat nu mensen een kapvergunning aanvragen willen we het simpeler maken. Partij voor de Dieren, een andere mindset. U gaf aan inderdaad een andere mindset. Wij weten dat uit de recente metingen die wij hebben gedaan dat het boomkroonvolume juist is gestegen in onze gemeente. Ik heb volgens mij net ook al antwoord gegeven over de hoeveelheid bomen die we hebben. We gaan de één op één compensatie zeker niet loslaten. Dat is echt niet in Frage. Want ik hoorde ook één van de insprekers die dat aangaf. De duurzame boom waar u het over had mag u een keer aan mij uitleggen wat u daarmee bedoelt.

01:45:20

Voorzitter: Gaat uw gang.

01:45:24

Mevrouw de Wrede: Nou, dat was juist een vraag. Dat is een term die terugkomt in bijvoorbeeld de boomvisie Sterke Stammen dat de gemeente naar duurzame bomen streeft. Mijn vraag was wat is precies een duurzame boom?

01:45:39

Wethouder Chakor: Daar gaan wij samen op zoek naar een antwoord. Het is voor mij inderdaad ook niet helder wat hier nou mee bedoeld wordt. Volgens mij de ecologische, daar komt mijn collega op terug.

01:46:00

De heer 3: Ja voorzitter, van mijn kant nog een paar opmerkingen en antwoorden op gestelde vragen. Ik zal met name ingaan op de discussie die ook in het rapport wordt benoemd en ook door een aantal van u is benoemd van hoe verhoudt zich nu het bredere ruimtelijke beleid, dus het streven naar een compacte stad wat we al decennia lang eigenlijk als ruimtelijk beleid hebben, hoe verhoudt zich dat tot vergroening tot uiteindelijk tot het kappen van bomen en hoe kijken we daar in de toekomst tegenaan? En wat is nou de positie van groen en ecologie in het huidige ruimtelijke beleid ook in de toekomst? Om mee te beginnen is de overtuiging van het college en ik denk met dit college met vele vorig colleges, sluit denk ik goed aan bij de woorden van de heer Leemhuis dat de compacte stad zoals die eigenlijk bedoeld is, dus wat anders dan allemaal spullen, woningen en gebouwen zo dicht op elkaar zetten, nee, een compacte stad zoals die bedoeld is, is juist een voorwaarde voor een groen en gezond en gelukkig functionerende stedelijke samenleving. Waarom is dat? Omdat op die manier voorzieningen bereikbaar zijn voor veel mensen. Dat je inclusiviteit, onverdeeldheid bevordert. Dat je korte afstanden hebt tot voorzieningen tot elkaar. Daarmee behoefte aan parkeren en behoefte aan verharding etcetera, dat je die minimaliseert en daarmee er ook voor zorgt dat er uiteindelijk veel meer ruimte zowel in de directe omgeving als in het stedelijk gebied is voor groen wat voor heel veel mensen beschikbaar is. Dat zorgt er ook voor dat ondanks dat wij in ieder geval in de stadskern Groningen zo'n 200 duizend inwoners hebben op zo'n tien minuten, kwartier fietsen van elke positie binnen dan wel open landschappelijke gebied, ~ prachtige bosgebied. Er zijn maar weinig steden van die omvang in Nederland en zeker ook in Noordwest-Europa die die kwaliteiten hebben. En dat is het gevolg onder andere van beleidskeuzes. Er daar staan we nog steeds achter. Dat betekent ook dat we in de keuzes die we maken aan het begin van elk

ruimtelijk plan, en soms zijn we dan zelf in de leader als gemeente, soms zijn het derden, maar dat het van buitengewoon belang is dat de waarde van ecologie en de waarde van groen vanaf punt één wordt meegenomen. En mijn overtuiging is, en dan sluit ik een beetje aan bij wat de heer Loopstra zei, dat we dat een aantal jaren al doen. Ook bij zo'n plan als ~ waarbij wij vanmiddag al waren. Maar wat wel zo is is dat in de balans en de keuzes die wij maken daarin wel een verschuiving gaande is de afgelopen jaren en zeker ook met de impuls die wij hebben gegeven in het nieuwe coalitieprogramma. Die balans gaat meer richting groen en die gaat dan ook ten koste van iets anders. Dat kan niet anders. Dat betekent onvermijdelijk dat we dus, willen we meer groen en minder verharding, dat we keuzes moeten maken bijvoorbeeld op het gebied van parkeren en dan komen we misschien tot een andere conclusie dan destijds een parkpool waar de heer De Boer het over had bij de ~strook. Dat betekent dat er minder ruimte voor parkeren bijvoorbeeld, in ieder geval op straat, ~ moeten maken. Het betekent ook bijvoorbeeld als gaat om bebouwing dat we soms minder ruimte voor bebouwing hebben en dat onvermijdelijk het vaak ook soms hoger moet. Op die manier ook ruimte voor groen en ook in de bebouwing natuurinclusief bouwen, daar hebben we het ook regelmatig over gehad, wordt vanaf punt nul meegenomen en die balans is steeds meer aan het verschuiven in keuzes die we maken. Dat zult u ook zien ben ik van overtuigd, in keuzes die we maken straks bij grote plannen als de ~ en ook het suikerfabriekterrein. Maar ook in het verleden hebben we daar denk ik mooie voorbeelden van. Ik noem maar wat, een voorbeeld als De Hunze. De zone die op een heel mooie manier in het industrieterrein ~ is geïntegreerd in het verleden. Dus ook in een opmerking of de vraag van de heer Lo-A-Njoe over van wij willen eigenlijk van het begin af aan dat ecologie wordt meegenomen, ook zichtbaar genoemd is in de afweging die wij maken. Dat kunnen wij gewoon toezeggen. Voor een deel zit dat natuurlijk al in de wetgeving. Bij bestemmingsplannen moeten we dat al doen. Bij de nieuwe omgevingswet wordt het nog belangrijker om dat van te voren zichtbaar te maken en kunt u als raad ook via omgevingswaarden zelf ook aan de schuiven zitten van hoe belangrijk dat per gebied vindt. Daar kun je per gebied in variëren. Dat sluit ook wel aan bij één van de aanbevelingen. En we zullen met de omgevingswet en het omgevingsplan dat gemaakt wordt daar ook verder inhoud aan geven. Tot slot denk ik, er zijn nog twee concrete vragen waar ik nog even antwoord op wil geven. Eerst even de vraag van de VVD, mevrouw Jacobs over het feit dat wij het er mee eens zouden zijn of dat wij zouden vinden dat externe partijen ook een rol hebben in communicatie rond het kappen van bomen. Wij vinden dat wel, ook dat externe partijen en dan heb ik het met name over projectontwikkelaars, natuurlijk ook daar een rol in hebben. We hoorden het net al uit de opmerkingen van de Rekenkamercommissie dat onze compensatiefonds en ook de verplichting om te compenseren danwel financieel te compenseren, dat dat er in ieder geval voor zorgt dat projectontwikkelaars of bouwers andere afwegingen maken op gebied van groen en ecologie. Maar nog steeds zal het helaas gebeuren dat er soms gekapt moet worden. Ik vind het wel van belang ondanks dat wij niet weglopen voor die verantwoordelijkheid, dat mensen die een ruimtelijke ontwikkeling starten niet alleen maar het zoete, het bouwen van iets maar ook het zure, het vervelende ~ dat zij de verantwoordelijkheid voor nemen, dat ze ook weten dat dat verhaal er ook bij hoort. Dus dat verhaal helemaal als gemeente naar je toetrekken zou denk ik de verhouding een beetje scheef zetten. Wat niet wegneemt dat wij ons natuurlijk niet achter het goedkeuren van keuzes, niet kunnen verschuilen achter derden. Tot slot dat punt van de

BEA. Daar is het natuurlijk vanmiddag ook al over gegaan in het kader van ~. Wat ons betreft is het wel de vraag ~ kunnen we het helder maken? Naar ons idee is nu volstrekt helder wanneer een ***BEA*** wel of niet naar het college, naar de raad gaat. Of je het ermee bent is een tweede maar het is volstrekt helder en dat heeft wel voordelen. Dan weet je precies wat je moet doen. Natuurlijk kunt u ervoor kiezen om dat vaker te doen dus bijvoorbeeld ook aantallen mee te laten wegen. Bijvoorbeeld meer dan twintig bomen kappen bij een ontwikkeling wordt de ***BEA*** ook aan college en de raad voorgesteld maar wij willen u er wel op wijzen, we kunnen daar natuurlijk op terugkomen dat de ***BEA***, en dat sluit een beetje aan op mijn vorige verhaal, natuurlijk niet bij uitstek het meest geschikte instrument is om te gaan sturen op het bevorderen van groen en ecologie. Dat zit juist aan de voorkant, op het moment dat je een plan maakt. Dus in die zin is het naar ons idee, veel raadzamer om daar met elkaar afspraken over te maken of we daar de effecten van ruimtelijke plannen op groen en ecologie beter in beeld krijgen dan dat we op dat op het moment dat we het punt, wat we natuurlijk vanmiddag ook weer zagen, op het moment dat de ***BEA*** in procedures is en we eigenlijk al heel erg ver in het proces zitten. Dus wilt u daar invloed op hebben zou ons advies zijn, naast de afspraak die we al hebben, zoek vooral de afstemming met het college om juist aan de voorkant de gemaakte afwegingen, daar heeft collega Chakor net ook al iets over gezegd, om daar nog meer transparantie met elkaar af te spreken en de afwegingen die gemaakt zijn met u te delen en daarom een keuze te maken.

01:52:23

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Blauw.

01:52:26

Mevrouw Blauw: Volgens mij hebben we niet onze vraag beantwoord over die leveringsverplichting van de gemeente.

01:52:34

Voorzitter: Daar heeft wethouder Chakor wel iets over gezegd maar, wilt u daar nog iets over zeggen? De vraag was is er een contract om te leveren aan een biomassacentrale?

01:52:45

Mevrouw Blauw: Zoals de provincie die, wat ons ter oren is gekomen, dat de provincie die ook heeft.

01:52:50

Voorzitter: Helder.

01:52:50

Wethouder Chakor: Nee, wij hebben zeker geen leveringsverplichting voor biomassa.

01:52:55

Voorzitter: Oké. Dan dank ik het college voor de beantwoording van alle vragen. En nogmaals, ik kan het niet genoeg benadrukken, ook de Rekenkamercommissie voor al het werk en de beantwoording van de vragen. Dan de vraag aan de commissie. Hoe wilt u dit op de agenda zien? Het is een raadsvoorstel dus het gaat naar de raad van 29 januari. Is het een bespreekstuk of is het conform? Mevrouw de Wrede.

01:53:22

Mevrouw de Wrede: Wij hebben toch wel een motie.

01:53:24

Voorzitter: Dus dan wilt u voor één minuut?

01:53:28

Mevrouw de Wrede: Dat hangt ook een beetje van de rest af. Als er veel moties zijn heb ik toch liever een algemene bespreking dan een één-minuut-interventie.

01:53:37

De heer 4: ~.

01:53:41

Voorzitter: Oké. Mevrouw Jacobs.

01:53:44

Mevrouw Jacobs: Dan stel ik voor om het gewoon een bespreekstuk te maken gelet op wat twee moties in een één-minuut-interventie betekent.

01:53:49

Voorzitter: Dan ben ik wel benieuwd wat bespreekpunten zouden zijn? Kunt u daar iets over zeggen mevrouw De Wrede?

01:53:54

Mevrouw de Wrede: Bij ons in ieder geval toch, ondanks het verder goede verhaal van wethouder Van der Schaaf in deze, de *VTH* en de *BEA*. Daar willen wij toch wel aantallen in stoppen. Ik zeg het wat krom maar.

01:54:14

Voorzitter: De heer ~.

01:54:16

De heer 5: Hier wordt het waarschijnlijk één gezamenlijke motie want dat was precies ons onderwerp ook.

B2. Toekomst Rekenkamercommissie (raadsvoorstel 19-12-2019) (419486-2019)

01:54:21

Voorzitter: Dan wil ik toch voorstellen om het voor de één minuut te doen als dat een motie is die ~ in elkaars verlengde ligt. Dat stuit niet op bezwaar? Oké. Doen we dat. Dank u wel. Ik wil de heren van de Rekenkamercommissie verzoeken om nog even te blijven zitten want ook het volgende punt heeft betrekking op u. Dan gaan we naar agendapunt 2. Dat betreft de toekomst van de Rekenkamercommissie. Dit punt is geagendeerd door de agendacommissie. Is ook niet een collegeverantwoordelijkheid maar komt vanuit de raad zelf. Nee, hoeft niet. Er worden u geen vragen gesteld. U bent welkom om te blijven zitten. Wie van de fracties mag ik hierover het woord geven? Ik wil trouwens daarbij nog even zeggen dat de fractie van GroenLinks en Partij voor de Dieren erg weinig spreektijd meer over hebben, respectievelijk 1 en een halve minuut. De heer Mellies, u wil als eerste het woord voeren.

01:55:19

De heer Mellies: Ja. Het is lekker kort dus ik heb meteen ~ hopenlijk.

01:55:21

Voorzitter: Gaat uw gang.

01:55:24

De heer Mellies: We zijn blij dat de Rekenkamer extra aandacht krijgt en de kans krijgt om verder uit te breiden. 100% Groningen heeft vorig jaar geconstateerd dat de Rekenkamer van de gemeente Groningen lang niet op gezonde omvang en middelen zit en al helemaal niet in de gemeenteraad zoveel ambities heeft en uitvoert. Wat overigens wel een goed ding is. Gezonde onafhankelijke reflectie op eerder gemaakte besluiten is daarom ontzettend belangrijk om de fundamenten waarop wij voortborduren na te lopen en te verstevigen. We zijn dan ook heel erg blij dat er ruimte gevonden is voor het uitbreiden van het budget van de Rekenkamercommissie. Wanneer de gemeente meer ademruimte in de begroting krijgt zien we dan ook graag dat ná het afschaffen van de hondenbelasting ook de Rekenkamer op een volledig budget van 1 euro per inwoner kan komen. Dank je wel.

01:56:06

Voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Blauw van de PVV.

01:56:11

Mevrouw Blauw: Dank u voorzitter. Nou, eigenlijk een korte opmerking hierover. We stellen voor om een Rekenkamercommissie in te gaan stellen zonder raadsleden. Dit wordt wederom voorgesteld. Qua onafhankelijkheid zijn we hier voor. PVV wil eigenlijk geen politieke voorkeur in dit soort commissies. Dank u, voorzitter.

01:56:34

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Andere partijen die nog het woord willen voeren hierover? De heer De Greef van de SP.

01:56:40

De heer de Greef: Voorzitter, wij zijn geen voorstander van uitbreiding van Rekenkamercommissie met een halve FTE voor een onderzoeker. We vinden twee onderzoeken per jaar voldoende. Het ligt er vooral aan wat voor onderwerpen we kiezen. Wat de SP betreft zijn bijvoorbeeld jeugdzorg en ~ prima onderwerpen voor een Rekenkamercommissie en hadden we zo'n kapbeleid ook met een evaluatie kunnen doen. Dank u wel.

01:57:02

Voorzitter: Dank u wel. De heer Bosch van Student en Stad heeft een vraag. Of?

01:57:06

De heer Bosch: Ja dat klopt. Een vraag.

01:57:08

Voorzitter: Gaat uw gang.

01:57:10

De heer Bosch: Gaan we dan af laten hangen van de onderwerpen hoeveel tijd er eigenlijk gaat tussen hoeveel FTE er naar de Rekenkamercommissie gaat? Of gaan we dat nu vastzetten en vervolgens kijken dat er precies goede onderwerpen daar naartoe gaan zodat we goede rapporten zoals we net besproken hebben van de Rekenkamercommissie kunnen ontvangen?

01:57:33

De heer de Greef: Voorzitter ja, ik geef aan welke onderwerpen ons als SP lijken dat de

Rekenkamercommissie naar moet kijken. Wij denken dat twee onderwerpen per jaar voldoende is voor de Rekenkamercommissie om het beleid van de gemeente goed tegen het licht te houden.

01:57:51

Voorzitter: Anderen voor de woordvoering. De heer Bushoff van de PvdA.

01:57:54

De heer Bushoff: Ja dank u wel voorzitter. In de eerste plaats vinden wij, op zich hechten wij heel veel waarde aan de Rekenkamercommissie en niet persé aan de Rekenkamer maar met dat we moeten harmoniseren en dat de Tweede Kamer waarschijnlijk wel een wet aan gaat nemen dat er een Rekenkamer moet komen is wel logisch dat we daar ook vast op anticiperen. Dan heb ik wel nog een vraag. Er wordt namelijk door de Rekenkamercommissie voorgesteld, althans ze willen graag een onderzoeker zelf in dienst nemen. Maar dan zou het zo kunnen zijn dat je als Rekenkamer zelf bepaalt of in ieder geval bedenkt welk onderzoek je gaat doen. Daar heb je een dikke vinger in de pap. Daar ga op sturen en van ga je vervolgens ook zelf onderzoek doen. Dat lijkt ons wat raar. Dus ik zou daar graag een reactie op willen van de Rekenkamercommissie. Het andere is dat wij als PvdA ook denken dat vooral de kwaliteit van de onderzoeken belangrijk is en dat we niet persé meer in kwantiteit aan onderzoek willen dus in dat opzicht kan ik me wel aansluiten bij de SP.

01:58:44

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Laan.

01:58:47

De heer Van der Laan: Ja, dank u voorzitter. Feitelijk gaat het hier om het nog in te voeren rijksbeleid en alle wijzigingen die hiermee aan ~ zijn. Stadspartij hecht veel waarde aan een goede en onafhankelijke Rekenkamercommissie. Kijk bijvoorbeeld maar naar het zojuist besproken onderzoek naar het kapbeleid. De Rekenkamercommissie kan dan voor wat betreft Stadspartij rekenen op extra geld in de toekomst voor bijvoorbeeld een onderzoeker. Daarnaast wil de Stadspartij niet onderdoen voor vergelijkbare gemeenten in den landen. Ook heeft de gemeente Groningen veel grote risicovolle projecten op stapel staan en groeit de gemeente nog steeds. Dus een kritische en onafhankelijke onderzoekscommissie kan bijdragen aan een betere gemeentelijke organisatie. Tot zover voorzitter.

01:59:35

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jacobs van de VVD.

01:59:37

Mevrouw Jacobs: Dank u wel voorzitter. De VVD hecht ook aan een Rekenkamer en vinden het een prima voorstel dat de Rekenkamer met een adviescommissie wil gaan werken. Wij hechten niet zoals de Stadspartij aan een Rekenkamer vergelijkbaar met de andere gemeentes van dezelfde omvang. Wij kijken naar wat wij zelf nodig hebben en wat wij daarvoor willen.

02:00:00

Mevrouw 1: Wij staan iets anders in het betoog van de PvdA over de externe onderzoeken van een slager die zijn eigen vlees gaat snijden zeg maar. Dat zal enigszins kunnen maar wij vroegen ons af wat een externe onderzoeker zou moeten hebben die ook extra kost of dat je zegt met een onderzoek besparen we ook op de externe kosten. Ik heb de voorzitter van de

Rekenkamer een keer horen uitleggen dat nadat bij externe onderzoeken bij een onderzoeksbureau ook zo zijn dat je eigenlijk alleen maar aan het begin en aan het eind contact hebt en dat het voordeel van hun eigen onderzoeken juist zou kunnen zijn dat je gedurende het proces ook contact hebt. Dus graag zijn reflectie daarop en of het met gesloten beurzen kan zijn of dat het per definitie een verhoging van de kosten zou zijn. Wij hechten vooral aan kwalitatief goede onderzoeken en niet per se aan een kwantitatieve stijging van het aantal onderzoeken. Tot zover.

02:00:56

Voorzitter: Dank u wel u heeft een vraag van de heer van der Laan van de Stadspartij.

02:00:59

De heer van der Laan: Bedankt voorzitter. We zijn benieuwd waarom de VVD niet met vergelijkbare gemeenten wil meedoen voor wat betreft de omvang van de rekenkamer commissie.

02:01:07

Mevrouw 1: We zouden heel graag de omvang van rekenkamer commissie willen toetsen aan wat wij nodig hebben en niet per se willen afzetten aan een ander, zo van zij zijn groot en wij willen het ook zijn, het gaat erom wat je daarmee wil bereiken. En dat staat los van hoe een ander dat doet.

02:01:24

Voorzitter: Dank u wel, de heer Heemstra voor de woordvoering.

02:01:27

De heer Heemstra: Dank u wel voorzitter. Onze fractie ziet de nut en noodzaak van een goede rekenkamer commissie c.q. rekenkamer, die onafhankelijk onderzoek doet naar het door de gemeente gevoerde beleid. Zeker ook gelet op de uitdagingen en ontwikkelingen binnen onze gemeente. In de afgelopen jaren laten zien dat er geen directe aanleiding of bezwaren zijn tegen de huidige of huidige wijze samengestelde rekenkamer commissie. Er is een kwalitatief goed onderzoek uitgevoerd die ons als gemeente en raad geholpen hebben, waarvoor dank. Onze fractie ziet echter ook geen bezwaren in de omvorming naar een rekenkamer zonder raadsleden. Deze omzetting hoeft zeker geen consequenties voor de kwaliteit en resultaten te hebben. Wij zien ook wel dat dit de positie van de Rekenkamer verder kan versterken. Belangrijk is wel dat er sprake is en blijft van een goede verhouding en band tussen raad en de rekenkamer. Wij vinden dat de voorgestelde adviescommissie, bestaande uit raadsleden met een stevige adviesrol, betrokkenheid van de raad bij de rekenkamer kan vergroten. Wellicht wat vooruitlopend op het voorjaarsdebat onze fractie is nog niet geheel overtuigd van de noodzaak voor een extra onderzoeken van 0,5 fte. De onderzoekservaring en de expertise komt afhankelijk van de onderzoeks onderwerpen voornamelijk van de onderzoeksbureaus. Wel moet voldoende onderzoekservaring bij de drie leden van de rekenkamer zijn om een goede en kritische gesprekspartner en sparringspartner te zijn voor de onderzoeksbureaus. Onze fractie hecht een groter belang aan de kwaliteit dan aan de kwantiteit van de onderzoeken en ook wij vinden het aantal onderzoeken van twee à drie per jaar wel voldoende. Tot slot wat onze fractie betreft mag het budget niet primair leidend zijn. Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit en het doel van de

rekenkamer, het bieden van een instrument voor de controlerende taak van de raad. Dank u wel.

02:03:07

Voorzitter: Dank u wel, de heer Bos van Student & Stad.

02:03:12

De heer Bos: Dank u wel voorzitter. Student en Stad is een groot voorstander van dit plan en het verder ondersteunen en professionaliseren van een onafhankelijke rekenkamer zeker in een tijd waarin het politieke landschap feiten af en toe ondergeschikt worden gemaakt aan opvattingen, aannames en meningen. Wij steunen dan ook zonder meer dit plan. Dank u wel.

02:03:32

Voorzitter: Dank u wel. Andere fracties die nog het woord willen voeren hierover. De heer van *Zoelen*

02:03:36

De heer van Zoelen: Het lijkt ons een goed voorstel.

02:03:39

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nog even naar de rekenkamer commissie voor een reactie op uw vragen en opmerkingen.

02:03:45

De heer 1: Dank u wel voorzitter, er zijn een paar vragen gesteld over de achtergrond van dit voorstel en die snap ik ook heel goed want de vraag is altijd kun je door een verandering van je organisatie kun je daardoor ook je kwaliteit verbeteren. Ik denk dat dat wel het geval is. Als we de organisatie veranderen dat we de kwaliteit kunnen verbeteren. En dat zit met name hierin, vijftien jaar lang kent de stad Groningen nu een rekenkamer commissie en die rekenkamer commissie, die moet elke keer opnieuw zeg maar, zijn positie zien te verwerven. Er komen steeds nieuwe raadsleden, steeds een wisseling van samenstelling en het maken van een agenda is vrij lastig. Wat we tot dusver hebben gedaan, dat is ook van voor onze tijd uiteraard is dat alle onderzoeken worden uitbesteed aan bureaus. Dat is in de regel vrij duur. Je hebt inderdaad en dat werd door mevrouw Jacobs ook aangevoerd. Je hebt dan inderdaad geen grip exact hoe het verloop is van dat onderzoek en u kent dat fenomeen natuurlijk wel, als u een onderzoek zelf zou uitzetten dan aan het begin dan zeg je zo'n beetje wat je wil. En op het eind dan krijg je dan het rapport. Wat wij nou steeds proberen en dat doen we nu met de ondersteuning vanuit de griffie is dat we natuurlijk proberen om dat onderzoek een beetje in goede banen te leiden. Dat blijkt in de praktijk toch wel redelijk lastig te zijn en we hebben de vaste overtuiging dat als wij zeg maar, zelf iemand zouden hebben met onderzoekservaring die dus in dat onderzoek mee kan doen en ook zelf onderzoek wil uitvoeren, dat wij zowel de kwaliteit van het onderzoek kunnen verbeteren maar waarschijnlijk ook onze kwantiteit ook iets kunnen verhogen. Nou is daar niet bij iedereen evenveel behoefte aan, maar wij zijn wel in het leven geroepen om zoals we vandaag hebben gedaan om de thermometer in een bepaald beleidsterrein te steken zodat u uw werk beter kunt doen. Het gaat niet per se om de kwaliteit van onze rapporten en onze werkwijze maar het gaat ook om de kwaliteit van uw besluitvorming. En zoals we vandaag, ik hoop dat het zo gewerkt heeft, dat het rapport over het kapbeleid dat, dat u de

mogelijkheden geeft om zeg maar het beleid van de gemeente te verbeteren. Dat is natuurlijk onze insteek ook. Dus wat wij graag willen is die kwaliteit verhogen en eventueel dus ook de kwantiteit maar dat is niet het primaire doel. Maar wij missen nu simpelweg de link tussen die externe bureaus en datgene wat wij zelf doen. Wij missen ook de mogelijkheid om zelf wat meer capaciteit op te bouwen. Ik heb al net gezegd dat er een rapport kapbeleid is gedaan door twee onderzoekers dan zitten we er heel dicht op, dat heeft geleid tot een goed rapport heeft u ook gezegd. Je zit er heel goed in en je weet ook precies hoe de Groningse context is. Maar je mist een beetje de vaste onderzoeker die alles zeg maar continu kan door doen. We hebben hier heel veel tijd moeten vrijmaken en ze hebben dat voor een heel gering bedrag, veel lager dan een onderzoeksbureau kan. Maar er zit enorm veel energie in maar wel met een goed resultaat. Ik denk dat we dat juist kunnen verbeteren als we dat zelf dus wat beter kunnen vormgeven dan kunnen we het wat sneller doen en kunnen we die kwaliteit ook handhaven. Dat is de achterkant van het voorstel. Dus diegenen die zeggen van nou ja waarom moet dat dan persé. Ja dat zijn de overwegingen. Ik heb natuurlijk geen garantie dat alles ook beter gaat lopen. Ik heb zelf ook jaren gewerkt, ben bestuurslid geweest van de noordelijke rekenkamer. Die had zelf onderzoekers in dienst, 4 fte. Dat werkt totaal anders. Je kunt gewoon even binnenlopen met elkaar even praten net als iemand die helemaal de regie over dat onderzoek houdt. Dit is wat wij nu doen al jarenlang is eigenlijk liefdewerk oud papier. De vraag is of u ons dat gunt of dat u zegt, nou we gunnen ze ook wat anders . Daar komt het eigenlijk in de kern op neer.

B3. Inkoopbeleid- aanbestedingsbeleid 2020 en inkoopvoorwaarden (collegebrief 20-11-2019) (373476-2019)

02:07:10

Voorzitter: Dank u wel. Is er nog een vraag onbeantwoord gebleven of behoefte aan andere opmerkingen, oké. Dan nu de vragen, het gaat door, het is een raadsvoorstel voor de raad van 29 januari kan het conform worden geagendeerd of is er behoefte aan motie of bespreking? Dan gaat hij conform naar de gemeenteraad van 29 januari. Dan gaan we naar agendapunt b3, inkoopbeleid , aanbestedingsbeleid 2020 in op de inkoopvoorwaarden. Welke van de fracties mag ik hierover het woord geven. Overigens ik meld even de heer Jansen van de ~ had zich ook hiervoor aangemeld. Ik zie hem niet meer als inspreker. Mocht hij zich nog weer melden, dan... Oké. Dan gaan we naar de heer Busshoff van de PvdA.

02:08:00

De heer Bushoff: Ja dank u wel voorzitter het inkoop- en aanbestedingsbeleid, dat is belangrijk natuurlijk binnen het reilen en zeilen van onze gemeente, het beslaat zo'n 400 miljoen euro een heel groot bedrag dus een goed gemeentelijk inkoop- en aanbesteding beleid is dan ook nodig. Ik wil daar een paar opmerkingen over maken om te beginnen dat een opdracht in de markt zetten en aan de markt overlaten natuurlijk lang niet altijd de beste vorm is. Sterker nog soms is dat de slechtste vorm en soms maakt de markt meer kapot dan ons lief is. Laten we vooral ook kijken naar andere vormen zoals openhouden, inbesteden en subsidie relaties. Dat is het eerste punt waarvan wij zeggen daar moet voldoende aandacht voor zijn als het gaat over de inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dan nog een ander punt namelijk het punt over het goed opdrachtgeverschap. Ten aanzien van dit punt wordt gesteld dat het altijd geborgd moet zijn, daar zijn we het als PvdA daarmee eens en wordt ook in de stukken gesteld dat in de culturele sector de makers van kunst te vaak

onderbetaald worden, dat is absoluut waar. Dat is ook wel echt een probleem achter de rijkdom van de kunst schuilt te vaak de armoede van de kunstenaar. Het is goed dat hier aandacht voor is en dat de fair practice code of fair pay een eerlijke betaling de norm wordt, als het aan de gemeente Groningen ligt. Maar wat de PvdA betreft is het niet alleen van belang in de culturele sector maar altijd in elke sector, een goede beloning en goede arbeidsvoorwaarden moeten altijd geborgd zijn bij de gunning van een opdracht. Dat is, wat de PvdA betreft, goed opdrachtgeverschap. Daarnaast kan en in oog van de PvdA moet inkoop- en aanbestedingsbeleid ook als strategisch instrument dienen om gemeentelijke doelen te ondersteunen. Dat betekent sociaal, regionaal en duurzaam inkopen. Op zich is hier best wel goed aandacht voor in het stuk dat nu voorligt. Maar we vragen ons wel af hoe dit in de praktijk het geval zal zijn want het kan natuurlijk niet zo zijn als het aan de PvdA ligt dat straks een, ik noem maar wat, een bedrijf uit bijvoorbeeld de Randstad komt die een hele gelikte presentatie houdt over innovatie en dan de aanbesteding gegund krijgt ten koste van bijvoorbeeld ons eigen werkpro hier. Dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn. Dus hoe gaan we ervoor zorgen dat dat ook niet gebeurt ondanks de mooie woorden die gesproken worden in dit stuk dat voorligt en het punt dat er mee samenhangt is dat er nu gesproken wordt over inhoudelijke beleidsdoelen, namelijk regionaal, sociaal en duurzaam inkopen. Maar hoe gaan we ervoor zorgen dat die vervolgens ook bij iedere inkoop daadwerkelijk zwaar worden meegewogen. Daar staat nu niets over in de stukken die voorliggen en ik denk ook dat het bijna onmogelijk is om een helemaal generiek wegensfactor mee te geven aan deze dingen voor het totale inkoop- en aanbestedingsbeleid, maar daar zou ik wel graag van het college willen horen of ze bereid zijn om op te nemen dat dit in ieder geval een heel zware wegingsfactor krijgt bij iedere aankoop en inkoop, zonder daar een concreet getal aan te hangen of daar concreet de uitspraak over te doen. Maar in ieder geval te zeggen dat het zwaar wordt meegenomen en ook ons als raad daarvan op de hoogte te houden hoe het wordt meegenomen bij de komende aanbestedingen die we als gemeente Groningen gaan doen.

02:11:00

Voorzitter: U zelf heeft een vraag van de heer de Greef.

02:11:03

De heer de Greef: Ja de heer Bushoff heeft wat de SP betreft een heel goed punt dit laatste punt. Maar u maakte eerder het punt over dat er voldoende aandacht moet zijn om opdrachten op te lossen zonder per se marktpartijen aan te spreken. Vindt u ook dat daar ook die aandacht voor moet terugkomen in de uitvoering?

02:11:23

De heer Bushoff: Ja zeker dat punt maakte ik dus ook. Ik vind het ook belangrijk dat daar aandacht voor is. Ik vond dat dat nog wat te weinig terugkwam in het stuk dat voorligt. Vandaar dat ik het punt hier ook maak omdat dat voor de PvdA ontzettend belangrijk is en het andere punt dat ik dus maak is dat we er echt voor moeten gaan zorgen dat die inhoudelijke beleidsdoelen, zoals sociaal, duurzaam en regionaal inkopen echt zwaar worden meegenomen bij de aanbestedingen die we gaan doen als gemeente Groningen en dat niet uiteindelijk de prijs toch weer veruit de belangrijkste en doorslaggevende factor zal zijn. En dan tot slot we zien nu dat bij aanbestedingen van boven de 200.000 euro 5 procent moet worden besteed aan social return. Dat is heel goed.

02:12:00

Voorzitter: Meneer Bushoff u heeft een vraag van mevrouw *Blaauw*

02:12:04

Mevrouw Blaauw: Ja dan toch de de vraag of de prijs niet belangrijk zou moeten zijn, waarom niet want zo goed staan we er niet voor in de gemeente Groningen. Een prijsmechanisme moet toch juist ook wel een heel belangrijke factor zijn.

02:12:15

De heer Bushoff: Prijs is wel belangrijk maar wij vinden de inhoud als PvdA minstens zo belangrijk en we zien nu dat in aanbestedingsland vaak de prijs heel erg dominant is en de inhoudelijke dingen die wij belangrijk vinden echt ondergesneeuwd raken. En wat PvdA betreft moet dat anders en moet dat gelijkgetrokken worden. Dus vandaar dat wij daar zwaar op hameren.

02:12:36

Voorzitter: Ook de heer Benjamins wil daar even op reageren. Meneer Benjamins gaat uw gang.

02:12:41

De heer Benjamins: Ik was nieuwsgierig of de PvdA überhaupt wel de conclusies van de evaluatie deelt?

02:12:46

De heer Bushoff: Ja hoor voorzitter, ik vind de evaluatie heel goed. Ik vind ook heel goed dat is geconcretiseerd wordt in het ~ Ik denk ook dat daar goede woorden over worden gesproken. Dat heb ik ook gezegd maar mijn zorg is een beetje dat er nu een heel stuk zit wat op zich goed is maar de vraag dus is hoe gaan we ervoor zorgen dat het in de praktijk ook daadwerkelijk zo uitwerkt als dat we willen met dit stuk. Daar zijn mijn vragen die ik heb gesteld opgericht.

02:13:07

Voorzitter: De heer Been. Nee? Uw vraag is beantwoordt. Kunt u tot een afronding komen?

02:13:11

De heer Bushoff: Zeker! Nog een laatste punt dat ik noemde, namelijk over dat er bij de aanbesteding van boven de twee ton 5procent procent besteed moet worden aan social return. Dat is heel goed. Ik heb het even op een aantal punten heb ik ook nagevraagd ambtelijk en dat bleek zelfs dat het vaak meer dan 5 procent is. Dus ik was wel benieuwd of het college misschien ook wel iets voelt of denkt dat het mogelijk is om de percentage sowieso iets op te trekken. Ik was wel even benieuwd naar een reactie daarop van het college zodat uiteindelijk het grote deel van het totale inkoop- en aanbestedingsbedrag die 400 miljoen ook besteed wordt aan de maatschappelijke noden die er zijn, namelijk de hoeveelheid mensen die nu nog aan de zijlijn staan aan het werk krijgen. Dank u wel.

02:13:47

Voorzitter: Dank u wel, andere fracties? De heer de Greef van de SP.

02:13:50

De heer de Greef: Ja dank u wel voorzitter. Volgens colleges is het inkoop- en aanbestedingsbeleid compact en pakkend. In het stuk zelf staat dat het vorige beleid goed

was want de evaluatie was goed. Daar hebben wij wel een paar kritische kanttekeningen bij. Wat de SP betreft wordt er veel te veel ruimte gelaten voor bedrijven om winsten af te romen van uitgaven van de gemeente. Dat is ook onder andere het sturen op prijs wat de heer Bushoff al aansneet. Eventuele bezuinigingen op inkoop en aanbestedingen en de gevolgen daarvan, wordt wat de SP betreft niet het hoofd geboden. Wat kan gaan leiden tot verschraling van de diensten van gemeenten. Als laatste punt wordt geen fundamentele koerswijziging ingezet om dure intensieve en misleidende aanbesteding circussen te beperken. Daarom hebben wij een aantal voorstellen voor het nieuwe inkoop en aanbestedingsbeleid. De SP wil dat grote bedrijven voor de gemeente Groningen geen diensten en werken meer gaan uitvoeren, nummer 2,

02:14:51

Voorzitter: Meneer de Greef u heeft een vraag van de heer ~~

02:14:56

De heer 2: Is een van de voorstellen van de SP dat de combinatie Heeren poort stopt met het aanleggen van de zuidelijke ringweg?

02:15:03

De heer de Greef: Maar ja helaas kunnen we dat op dit moment niet meer stopzetten. Maar dat is een uitstekend voorbeeld van hoe het ontzettend mis gaat bij zo'n aanbestedingscircus en we uiteindelijk van de regen in de drup belanden. Voorzitter, bij een opdracht ....

02:15:19

Voorzitter: Meneer Greef u heeft nog een vervolgvraag.

02:15:21

De heer 2: Wat ik daar eigenlijk mee bedoel is de SP nu van plan om alle grote projecten in deze stad, alles wat wij hier doen gewoon maar niet meer te doen. Is dat het voorstel van de SP?

02:15:30

De heer de Greef: Nee we zeggen alleen dat grote bedrijven deze diensten en werken niet meer voor ons uit moeten gaan voeren. Bij een opdracht van de gemeente is het inzetten van mensen zonder baan een belangrijke voorwaarde. Daar moet wat de SP betreft de blik met name op gericht zijn. Opdrachtnemers moeten daarom ook in hun plannen goed laten zien hoe zij deze mensen in gaan zetten bij het aannemen van de opdracht. Nummer drie, voorzitter, de thuiszorg wordt in het vervolg uitgevoerd door de gemeente zelf waarbij thuiszorgwerkers samen het werk verdelen. Een groot deel van de partijen was hier voorstander van in de verkiezingen. Nu gaan we dit uitvoeren en vier algemene bij het inkopen van alle diensten op het terrein van Welzijnszorg, re-integratie en onderwijs wordt er gekozen voor subsidie relatie. Voorstel 5 innovatie wordt afgevoerd als doel op zich. De gemeente gaat geen producten inkopen waarvan de nut en noodzaak niet is bewezen. Geen langdurige relatie of langdurige hoge kwaliteit is bewezen en er geen echte markt is voor die producten of diensten. Nummer 6, de gemeente Groningen neemt schoonmakers in dienst die in haar gebouwen werken zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Nummer 7, in aanvulling daarop doet de gemeente Groningen alle koffieautomaten in de ban. Daarvoor nemen we koffie heren en koffie dames in dienst, wat ook enorme sociale voordelen heeft.

Nummer 8, we besteden geen diensten meer uit en aan want de afgelopen jaren is gebleken dat het alleen maar ellende veroorzaakt, hoge kosten, de dienstverlening loopt sterk terug en veel meer kosten. Nummer 9, de inspreker bij het eerste punt vanavond die had het al over de veranderende website, er is niks meer terug te vinden. Dat is bij onze fractie het afgelopen decennium meerdere malen ook overkomen. We willen een goed raadsinformatiesysteem wat we zelf in handen hebben want het is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om haar vergaderingen en besluiten zo goed mogelijk te presteren.

02:17:38

Voorzitter: De heer de Greef u heeft een vraag van de heer Been.

02:17:40

De heer Been: Nou het is meer een opmerking. Ik vind het dan toch wel vreemd dat de SP zelf zo slecht zichtbaar was tijdens de trainingen voor deze nieuwe website.

02:17:48

Voorzitter: Meneer de Greef.

02:17:51

De heer de Greef: Ja en als laatste willen wij graag dat bij duurzaamheid veel beter wordt ingegaan op het verwerken van afval. De eerste twee punten die genoemd worden zijn wat ons betreft prima want dat heeft te maken met het beperken van afval maar als het gaat om het hergebruik en zo duurzaam mogelijk verwerken vinden we dat hier een kans wordt gemist. We kunnen veel beter opnemen wat de SP betreft, dat de leveranciers van producten ook een verwerkingsplan van het afval bijleveren zodat we weten dat als ze rotzooi produceren dat zij een plan hebben om dit fatsoenlijk weer af te voeren. Dank u wel.

02:18:38

Voorzitter: Mevrouw Blaauw van de Pvv.

02:18:43

Mevrouw Blaauw: De gemeente Groningen is in 2050 volledig circulair dat is een van de doelen. Deze doelen kostte ons veel meer geld. Geld wat we niet hebben. We zijn zelf al hard bezig om inhoudelijke doelen bij te stellen op sociaal duurzaam en regionaal innovatief, dat het prijsmechanisme een beetje ondergesneeuwd raakt. Daar is net ook al over... Wij vinden juist dat het prijsmechanisme ondergesneeuwd raakt. Simpele prijs is niet meer een doel op zich aangezien we geen geld hebben zou dat ons betreft meer naar voren mogen komen.

02:19:12

Voorzitter: Mevrouw Blaauw u heeft een vraag van de heer de Greef.

02:19:15

De heer de Greef: Ja sorry maar juist dat op prijs sturen heeft ertoe geleid dat aanbieders onder de prijs gaan zitten waar ze het voor leveren en vervolgens dat wij allerlei meerkosten moeten betalen voor diensten die we anders op een veel fatsoenlijker manier kunnen uitbesteden. Is de PVV dat niet met ons eens?

02:19:36

Mevrouw Blaauw: Nee wat wij in het rapport zien is dat er nu gewoon echt de nadruk op inhoudelijke doelen worden gelegd en dat prijs gewoon en dat zie je in een heleboel

onderdelen ook op prioriteitstelling, dat prijs gewoon niet meer meetelt en dat wij toch gezien ook de begroting veel meer daarop zouden moeten letten.

02:19:56

Voorzitter: U heeft ook een vraag van de heer Been.

02:19:58

De heer Been: Kijk ik begrijp dat de PVV een doel als duurzaamheid wat erg verankerd zit in het voorstel misschien wat meer ondersteund maar het verbaasd mij toch wel een beetje dat u zegt naar lokale economie, wat toch ook een belangrijk deel is van dit voorstel, dat ondersteunen wij ook niet. Hoe zit dat precies?

02:20:16

Mevrouw Blaauw: Nee dat ondersteunen wij wel. Wij kijken meer naar het prijsmechanisme. We kijken ook gewoon prijs kwaliteit. Ik denk dat je daar meer op moet kijken dan kan je ook de lokale economie gewoon steunen. En dus verder de gemeente Groningen publiceert het gros van haar aanbestedingen namelijk via de website, het portaal van negen ~. Dit terwijl er een gratis door de rijksoverheid beschikbare websitetool beschikbaar is gesteld namelijk TenderNed. Vraag van ons welke voordelen zit eraan om het betaalde portaal te gebruiken en hoeveel kosten zijn hieraan verbonden. En waarom is deze keuze gemaakt. Heeft de gemeente Groningen voldoende aanbestedingskennis in huis via eigen medewerkers of wordt dit ook door externen ingevuld. Zo ja hoe borg de gemeente het behoud van kennis en hoeveel kosten brengt dit dan met zich mee. B&W geeft aan sociaal te willen inkopen en eventuele opdrachten voor te behouden aan sociale ondernemingen. Herkent de wethouder het bericht over het wegsluizen van geld bij de Rur. Deze stichting leek erg sociaal te zijn ten opzichte van de medemens maar levert uiteindelijk een financiële strop op. Hoe gaat de wethouder ervoor zorg dragen dat hij dit straks niet bij sociale opdrachten projecten van de gemeente ziet gebeuren. En dan tot slot is het te prijzen dat de inkoopvoorwaarden geharmoniseerd worden en aangesloten worden bij de inkoopvoorwaarden van VNG met als doel dat er zo min mogelijk sprake is van regeldruk. Uiteindelijk moeten lokale ondernemers mee kunnen doen met aanbestedingen zonder allerlei ingewikkelde drempels en dat zien we graag. Dank u voorzitter.

02:22:03

Voorzitter: Dank u wel, de heer Atema van de Stadspartij

02:22:08

De heer Atema: Het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020 is een herziening van het beleid uit 2015. Minder interne regels, meer verbinding met de markt en meer ambitie. Het hebben van ambitie is goed, maar scherp inkopen is ook wat waard zeker in een gemeente die er financieel niet echt goed op voorstaan. Wat je ook ziet is dat de ambitie enorm verschillen, in de regionale economie zie je dat bij een opdracht meerdere regionale bedrijven worden uitgenodigd maar uiteindelijk de opdracht toch wordt gegund aan degene met de scherpste prijs. En dat hoeft niet altijd een regionale onderneming te zijn. Bij het sociaal inkomen zie je dat er ruimte wordt gemaakt voor een sociaal impact. Goeie zaak maar wat wij missen is concrete doelstellingen op dit gebied. Bij informatie en innovatie zien wij eigenlijk geen ambitie maar meer een aanbod, aanbod per gemeente, als ~ wil optreden. We hebben het opgezocht, het is dus een publieke opdrachtgever die actief de

ontwikkelingen en toepassingen van innovaties oplossingen stimuleert. En dat is nog ~~~ versie en ook de innovatieve inkoop en aanbesteding~~~ komen. Wanneer er een ambitie meer ~~~ ambitie zit in een duurzame economie. En die is ook nog fors. Er zijn namelijk nog wat subdoelen, 2025 uitsluitend emissievrije ondernemers opdrachtnemers, in 2030 50% seculaire en 2035 uitsluitend product en diensten die met 100 % duurzame energie zijn gerealiseerd. Mooie ambitie. Dat betekent wel voor degenen die dat uit moet voeren, daar zij enorm veel inspanningen en kosten moeten waar moeten zien te maken. Wij pleiten voor een balans tussen, wat aan de ene kant maakbaar is en aan de andere kant wat betaalbaar is. Daar maken wij ons een beetje zorgen over. Tenslotte nog uit Haaren, gesteld wordt dat het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Haaren sinds 2011 niet meer bijgesteld zijn, onze leden uit Haaren herinneren zich dat anders maar we zien dit beleid ook wordt geharmoniseerd. Is dat meer een academische kwestie geworden. Voor zover voorzitter.

02:24:37

Voorzitter: De heer Heemstra van de ChristenUnie.

02:24:40

De heer Heemstra: a dank u wel voorzitter. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid op een goede en duurzame wijze inkopen en aanbesteding is van groot belang voor onze gemeente, zeker gelet op onze gemeentelijke en maatschappelijke doelstellingen en ambities op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, klimaat en sociale aanbesteding. Daarbij heeft de gemeente wat ons betreft ook een belangrijke voorbeeldfunctie in de voortrekkers en aanjagersfunctie een rol om ook ondernemers te stimuleren. Door de verdere concretisering van de vijf beleidsdoelen wordt wat ons betreft een nadere invulling gegeven aan de kaders op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkomen. Wellicht af en toe nog wat abstract maar zeker richtinggevend. Stuk voor stuk belangrijke beleidsdoeleinden die ons inkoop- en aanbestedingsbeleid professionaliseren en meer toekomstbestendig maken. Goed te lezen dat we in het beleid oog hebben voor de lokale en regionale economie, waar mogelijk wordt regionaal ingekocht. Onze vraag is wel waarom het midden- en kleinbedrijf en de zzp'ers in het beleid niet langer specifiek worden genoemd bij deze doelstellingen. Ook de sociale impact wordt meegewogen en waar mogelijk opdrachten aan sociale ondernemingen worden gegund. Gezien hun positie verdienen zij wat ons betreft ook vergroting van hun kansen en ondersteuning in dit inkoopproject. Ten slotte zijn we benieuwd op welke manier we de beleidsuitgangspunten in de komende periode praktisch gaan terugzien in de bedrijfsvoering en welke resultaten worden geboekt op de verschillende beleidsdoelen. Kortom er moet sprake zijn van een transparant inkoopproces met weloverwogen keuzes. Dat staat voor ons voorop. Dank u wel.

02:26:08

Voorzitter: De heer van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

02:26:11

De heer van Zoelen: Ja dank voorzitter. Het college kiest voor een update van het inkoopbeleid opgesteld in 2015. Daarin staan wel groei thema's en doelstellingen zoals duurzaamheid, sociaal inkomen, lokale economie en ook innovatie kunnen we ons ook wel vinden. Voor de kunsten kiezen we dan voor fair pay. Dat lijkt ons prima maar sommige doelen vooral sub doelen kunnen aangescherpt worden vooral op het gebied van

duurzaamheid bijvoorbeeld. We zouden veel eerder dan 2050 een circulaire economie moeten hebben en we hebben al heel vaak aangegeven dat voor ons die eiwittransitie daar ook echt een hele belangrijke component in is. En net zo als bijvoorbeeld in CO2 reductie. Daar mag voor ons wel een extra focus op. Maar bij de bespreking van de voedselvisie zullen wij daar ook nader op dit onderwerp ingaan. En tot slot zou dit inkoopbeleid wat echt goed is wat wij zelf als gemeente ons als voorbeeld eigenlijk geven, zou ook moeten laten doorwerken op bijvoorbeeld de verbonden partijen. Dus onze vraag ook is, hoe garanderen wij dat wij onze eigen gestelde normen en waarden ook kunnen opleggen, ook verder kunnen uitrollen binnen onze gemeente.

02:27:18

Voorzitter: Dank u wel, andere fracties die hier nog het woord over willen voeren? De heer Benjamins van D66.

02:27:23

De heer Benjamins: Ja voorzitter, eigenlijk heel kort want ik heb al interrupties gepleegd en ik heb mijn dingen al gezegd, de evaluatie is aanleiding voor een herijking, die wat D66 betreft, de juiste richting is dus eigenlijk wil ik alleen maar complimenten maken voor deze hernieuwde herijking. En dat wij launching customers blijven dat lijkt ons een heel verstandige zet.

02:27:48

Voorzitter: De heer Been van GroenLinks.

02:27:50

De heer Been: Ja ook ik heel kort voorzitter. We zijn blij met de stappen die gezet zijn naar aanleiding van die evaluatie niet de hele boel overhoop, maar verbeteren wat beter kan. We zijn met name blij met de plek die duurzaamheid en sociale inkoop en het lokale mkb innemen in de doelen van het beleid en ook dat kunstenaars een eerlijke prijs wordt betaald voor hun diensten.

02:28:11

Voorzitter: Mevrouw Hessels van de VVD.

02:28:13

Mevrouw Hessels: De VVD die kan zich prima vinden in het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid en de gestelde beleidsdoelen. Maar kan het college ook aangeven wat er gebeurt als verschillende doelen elkaar bijten. Welke afwegingen worden er dan gemaakt. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als de keuze is tussen een sociale onderneming uit Limburg, een duurzame onderneming uit Zeeland en een bedrijf uit de regio. Wat mijn fractie verder bijzonder vindt is dat er niet wordt gerept over de kwaliteit van de ingekochte producten en diensten en ook de prijs lijkt geen rol te spelen behalve voor kunstenaars. Dit terwijl wij het hebben over belastinggeld van onze inwoners. Welke rol speelt dit. Kan daar wat meer over gezegd worden.

02:28:59

Voorzitter: Dan is er een vraag van de heer van Zoelen.

02:29:02

De heer van Zoelen: In dat geval wat zou dan voor de VVD de afweging zijn tussen afweging duurzaamheid, lokaal inkoop.

02:29:12

Mevrouw Hessels: Ja dat is lastig te zeggen zonder een voorstel en de verschillende opties verder inhoudelijk te zien. Maar ik ben benieuwd hoe uw college daarmee omgaat of er een bepaalde voorrang is voor doelen.

02:29:35

Voorzitter: Heeft dan iedereen die dat wil, het woord kunnen voeren middels. Dan gaan we naar de beantwoording van uw vragen door het college.

02:29:53

Mevrouw 2: ik dacht ik begin inderdaad met goed nieuws. Onze inkoop afdeling heeft de koopwijze prijs 2019 gewonnen. Dat is een landelijke prijs en dit is voor de meest maatschappelijk verantwoord inkoop in Nederland. En dat zegt dus wel wat. Dus blijkbaar doen we een heleboel goed en daar mogen we ook best wel trots op zijn. Ik had het ook gehoopt inderdaad om meer blije geluiden te horen. Wat we hebben gedaan is uit die evaluatie, we hebben gezegd de basis is goed en als de basis is goed de kapstok is goed. Daar gaan we niet alles opnieuw overhoop halen. We zorgen wel dat de speerpunten die wij belangrijk vinden op het gebied van duurzaamheid, sociaal, regionaal, innovatie dat we dat er aan hangen. Dat geeft ons ook de flexibiliteit om aanpassingen te doen want er verandert al een heleboel op verschillende gebieden. Het moment dat je iets moet aanpassen dan kan je dat ook gewoon veel makkelijker want we willen immers doelen concretiseren en we hebben die handvatten op verschillende gebieden nodig om die afwegingen te maken. Het vergt wel dat onze inkoop afdeling nu creatiever moet zijn. Ze moeten nu meedenken en adviseren. Ze moeten verbinden. Mooie recente voorbeelden is bijvoorbeeld circulaire meubilair. We hebben nu gezegd, onze meubilair die wij inkopen voor de hele gemeente is allemaal circulair. Ze wordt niet zomaar iets nieuws gekocht, maar ook voorbeeld posten opdrachten, cyclonen opdracht. De conventionele werkwijze van inkoop was heel erg van u vraagt wij draaien. We kijken dus nu veel eerder mee. En we hebben met onze nieuwe inkoopbeleid hebben we gezegd wat vinden we belangrijk en daar moet ook op getoetst worden. Een mooi voorbeeld daarvan, die een beter beeld geeft is, hoe wij gericht zouden kunnen aanvragen en kijken wat de markt te bieden heeft. Dat is wel hoe het werkt. De inkoop is een middel. Het is geen doel op zich het is echt een middel. We moeten wel werken met wat we tegenover ons krijgen. We hadden over de gele stenen bijvoorbeeld toen het uitbesteed moest worden. Toen hebben wij gevraagd, we willen dat emissie vrij, zo vrij mogelijk zijn. Toen heeft een bedrijf opgeschreven honderd procent. Inkoop gaat natuurlijk kijken kan dat wel? Nou toen heeft een bedrijf aangegeven, wij kunnen dat. Wij willen best investeren inderdaad in voertuigen die 100 procent emissie vrij zijn wel met de zekerheid dat wij ook werk hebben voor een bepaalde periode en dat is constant de maatwerk die wij maken. Dat is ook de professionaliteit van onze mensen die ook die afwegingen maken en die nu steeds meer ook dat gesprek aangaan. Voorheen als iets binnenkwam dan was het u vraagt wij draaien. En nu is het echt wel van hoe kunnen wij het duurzame, hoe kunnen we onze social return doelen die we met elkaar hebben bereiken,

ook op het gebied van duurzaamheid maar ook innovatief beleid. Dan ga ik naar de vragen ook gezien de tijd ik denk dat een heleboel mensen ook naar huis willen.

02:33:12

De heer 3: Ben heel benieuwd naar de antwoorden.

02:33:15

Mevrouw 2: De SP gaf aan we willen graag grote bedrijven weren. Ik vraag mij af volgens mij kan het helemaal niet volgens de wet. Dit voorstel zal dus niet kunnen. U heeft een tienpuntenplan neergelegd volgens mij tien punten vragen die ook schriftelijk. Mijn voorstel is ook, het zijn een heleboel vragen dan gaan wij zorgen dat u dat gewoon schriftelijk van ons terugkrijgt.

02:33:42

Voorzitter: U wilt daarop reageren.

02:33:43

De heer de Greef: Ja voorzitter, het zijn niet per se vragen, het zijn meer lijnen waarin wij denken en dat legt me de rest van de Raad voor. Kijk en als u zegt ik ben het met een paar eens dan slaan we nu de handen ineen en dan gaan we het regelen. Maar als u zegt niet dan zeggen wij wacht maar dat komt wel. Dat gaat wel kunnen.

02:34:04

Mevrouw 2: Ik zorg ervoor dat u in aanloop, richting de raad dat u gewoon een antwoord krijgt op uw vragen, want u heeft echt wel een tienpuntenplan hier, of in ieder geval iets voorgelegd. Het lijkt me ook goed dat, daar willen we ook serieus naar gaan kijken en dan gaan we gewoon serieus antwoord op geven. U wordt verwend inderdaad dat kunt u inderdaad wel zeggen.

02:34:26

De heer de Greef: Dan had ik wel om 20 punten gevraagd.

02:34:31

Mevrouw 2: Partij voor de Dieren die vertelt hoe zit het nou eigenlijk met open huis en in de steden en nemen wij dat mee? Zeker is het niet. Was u dat niet? Was iemand anders dat. Iemand vroeg iets over open huis en inbesteden. Dat was sorry. Ja ik was ook een beetje verbaasd. Dan heb ik daar iets anders van gemaakt sorry. De a, de D is een A, PvdA. U zegt we maken de markt meer kapot. Open Huis inbesteden hebben we zeker aandacht voor fair pay, blij volgens mij. Ik vind echt dat we dat goed hebben gedaan want we hebben dat niet gedaan omdat, wij hebben dat gedaan omdat het nodig is. Je ziet inderdaad dat de kunstenaars soms ook gewoon te bescheiden zijn om een eerlijke prijs te vragen en als wij niet het goede voorbeeld geven als gemeente dan blijven we dat ook stimuleren en zo houden. We hebben er echt voor gezorgd dat we dit gewoon vastleggen. Onze kunstenaars verdienen gewone eerlijke prijzen, eerlijke loon en daar moeten we ook gewoon blij mee zijn dat we dit hier zo georganiseerd hebben. Uiteraard hebben wij, u had het inderdaad van een gaan wij over social return en natuurlijk hebben wij daar aandacht voor, dat hebben we in ons arbeidsmarktbeleid maar dat hebben we ook hier in onze inkoopbeleid.

02:35:52

Voorzitter: De heer Atema heeft een vraag voor u.

02:36:00

De heer Atema: U heeft er wel aandacht voor maar u zet er geen normen bij wat u wilt halen. Tenzij ik die gemist heb.

02:36:09

Mevrouw 2: Nee, maar wat ik ook net zei inkoop is natuurlijk wel, het is een middel om zaken te behalen. We hebben wel aangegeven wat we belangrijk vinden en we doen het altijd in samenspraak. Het is niet zo dat wij nu kunnen zeggen je moet dit. Wij bewegen binnen wat ook de wet aangeeft. De inkoop- en de aanbestedingwet, maar ook de regels van de VNG die nemen we mee. We hadden eerst onze eigen regels er bovenop wat ook maakte dat we daardoor wat minder flexibel waren. Dat hebben we nu los gelaten, we hebben gezegd, we gaan echt dat doen wat we moeten doen. En daarmee hebben flexibiliteit. En daarmee kunnen we ook maatwerk leveren en daarmee kunnen we ook in samenspraak met partijen ook kijken van hoe kunnen wij die doelen behalen. We hebben onze inkoop startformulier dus op het moment als je vanaf 25.000 euro iets wil inkopen dan moet jij gewoon een inkoopstartformulier. En daar staan al die vragen dan moet je echt antwoord gaan geven. Hoe pakken wij dat aan. We toetsen daar op. We kijken daar naar en we gaan daarna ook nog in gesprek om te kijken hoe kunnen we het brengen naar de punten die de raad ook gewoon belangrijk vindt. Iemand had een vraag gesteld over, volgens mij had u een vraag over duurzaamheid dat, dat inderdaad een hot topic is. Ik heb er zelf een hot topic van gemaakt dat klopt. U gaf aan dat innovatie geen doelen heeft maar we zitten met, we hebben eigenlijk met iedereen gesproken. De hele zomer reces zeg maar, zijn we om de tafel gegaan met iedereen, om te kijken van hoe kunnen we dit in zijn gezamenlijkheid internen, binnen onze eigen organisatie ook aanpakken. En Eset heeft aangegeven van het is lastig want we hebben dit om dit ook zo specifiek in te zetten we hebben ook start up in residence.

02:38:01

Voorzitter: Gaat uw gang.

02:38:02

De heer Atema: Bij andere onderwerpen. ~~~ meer concrete doelen ~~~ ik bedoel meer aanbod.

02:38:10

Mevrouw 2: Ik heb uiteraard zeker gekeken naar wat beter kan en ik zag inderdaad als het gaat om sociale impact, als het gaat om duurzaamheid etcetera wilde ik daar op toetsen. Ik weet nog dat ik daar, toen ik begon toen gaf ik aan, waarom weten wij duurzaamheid waarom meten wij dat niet. Dat bleek dus dat we dat niet zo hebben ingericht en dat wilde ik inderdaad gewoon goed inrichten dat we ook kunnen zeggen hebben wij inderdaad onze projecten hebben wij die duurzamer aanbesteed ja of nee. En dan heb je die meetbaarheid ook daarin. Dus de focus dat zou best kunnen iets wat goed belicht is binnen economische zaken waar wij ons geen zorgen maken dat is er. En we hebben hier, daar is hier aandacht voor, maar we hebben iets extra aandacht inderdaad gegeven voor de punten die we nu gewoon belangrijk vonden. Daar was volgens mij, ik sta even te kijken op het papiertje van de vraag van, vond ik ook een hele interessante, van de PVV want u gaf aan dat al die circulariteit, dat dat meer geld kost. Ik kan u vertellen dat heel veel bedrijven juist veel van onder op, die gaven aan wij kunnen materialen hergebruiken want dan houden we geld

over. De bouwbedrijven die hadden niets, dus die doen dat inderdaad voor klimaat wat dan ook, helemaal niet we doen het gewoon als het goedkoper is of cement kunnen gebruiken of stenen kunnen hergebruiken. Dan scheelt dat geld dus is van onderop gekomen. En u had ook een vraag over geld wat ergens anders is verduisterd. Hoe wij hiermee om zouden gaan. We hebben daar ontzettend veel aandacht voor, controle, controle en het is echt uurtje, factuurtje. We betalen zeker niet vooruit, we betalen alleen maar voor dat wat we krijgen. En u had ook een vraag over onze inkopers of onze inkopers in staat zijn om? Zeker, we hebben echt hele goeie mensen in dienst die echt goed weten hoe ze moeten doen. Ik ben er geweest en ik kan u zeker vertellen ik heb nog nooit een locatie gezien die zo strak georganiseerd is, goed weten van wat ze doen of niks doen en welke fase ze zitten. Een heleboel doen we met onze eigen mensen en soms als het heel specifiek is dan huren we in. Alleen als het moet. Er was ook een vraag over de schoonmakers. Ik weet niet meer wie die had gesteld? Hij kwam voorbij. Volgens mij was de SP vanuit de 10 punten. Ik kan u vertellen dat wij in een coalitieakkoord hebben aangegeven dat we inderdaad willen gaan kijken hoe gaan we met de toekomst van de schoonmakers om. We zijn bezig met een onderzoek, inbesteden of aanbesteden.

02:40:52

De heer 5: Ja en wanneer kunnen we dat verwachten dan?

02:40:56

Mevrouw 2: Ik ga binnenkort met het, volgende week maandag heb ik het eerste gesprek met de onderzoekers, en ik hoop, ik weet het niet zo, ik denk q4. Ik wil het zo snel mogelijk. Dat is wel de doelstelling. wat ik neerleg wil ik wel dat het goed en degelijk is.

02:41:20

Voorzitter: Voor het einde van het jaar.

02:41:21

De heer 6: Voorzitter. Kan er dan ook een onderzoek gedaan worden naar alle koffieautomaten eruit en daarvoor koffie heren en dames in dienst?

02:41:32

Mevrouw 2: Nog één keer?

02:41:34

De heer 6: Om de koffieautomaat uit alle gemeentelijke gebouwen te halen en daar fatsoenlijke mensen voor aanstellen die koffie zetten en dat gezellig rondbrengen.

02:41:44

Voorzitter: Ik geloof dat dit een van de tien punten plan is. Daar volgt een reactie op van het college.

02:41:48

De heer 6: Maar ik dacht dit ligt in het verlengde.

02:41:50

Mevrouw 2: Je moet ook uitkijken dat elke onderzoek kost natuurlijk ontzettend veel capaciteit ik ga zorgen dat de antwoorden die u krijgt gewoon kort en bondig is.

02:41:58

Voorzitter: Dan is er nog een vraag blijven liggen van de PvdA geloof ik. Dan moeten we ook richting een afronding.

02:42:05

De heer Bushoff: Ja dank u wel voorzitter. Ik had inderdaad een paar vragen nog gesteld dat doet overigens niks af aan de toon dat ik best positief ben over het stuk en de inhoudelijke beleidsdoelen die we hebben en juist omdat ik die heel belangrijk vindt en mooi vind dat die goed terugkomen ook in het stuk, was een van mijn vragen hoe we ervoor gaan zorgen dat ze in de praktijk ook daadwerkelijk zwaar worden meegenomen bij iedere inkoop en aanbesteding. Dat was een vraag waar ik benieuwd naar was. Het andere punt waar ik nog wel benieuwd naar was is het punt van dat er op zich een bepaald percentage moet worden besteed aan social return bij volgens mij een aanbesteding van twee ton en in sommige gevallen kan dat ook meer zijn. Maar aangezien er natuurlijk heel veel mensen op dit moment aan de zijlijn staan en nog geen werk hebben en het belangrijk is dat we meer mensen aan het werk gaan helpen was mijn vraag of college ook mogelijkheden ziet om dat percentage wellicht iets op te krikken of er in ieder geval zorg voor te dragen dat er een groot deel van het bedrag van onze totale aanbestedingsbudget wordt besteed aan, aan het werk helpen van mensen. Dat waren nog twee vragen waar ik benieuwd naar was.

02:43:09

Mevrouw 2: Ja, ik zit even te kijken wat we doen. Ik vind echt dat we al een heleboel doen. U vraagt inderdaad een plus daarop. Dan wil ik vragen wat betekent dat dan. Daar wil ik echt de consequenties ook daarvan afwegen en ook kijken wat betekent dat, wat gaat dat ons kosten. Daar ben ik gewoon heel eerlijk in. Dus daar kom ik dan gewoon op terug en dan zult u daar de antwoorden op krijgen. Maar we hebben ook 4000 banenplan en dat moet u als beste weten Werk in Zicht. We hebben zo veel waar we ook gewoon op inzetten. Ik ben een beetje verbaasd over deze vraag maar ik zal zorgen dat u daar gewoon een antwoord op krijgt omdat we gewoon een heleboel doen. U vraagt inderdaad een dikke plus. Ik ga kijken of die dikke plus we hier kunnen opzetten of dat er ergens anders een plus op moet, bij de arbeidsmarktregio.

02:43:58

Voorzitter: De heer de Greef.

02:44:00

De heer de Greef: Ja ik wou nog een vraag stellen over een richting die de heer Bushoff in zijn betoog ook aangaf en die ons wel heel erg past. In het stuk is dat verwoord als gids proportionaliteit die dan leidinggevend zou zijn. Dat is een stuk met die balkjes met welke bedragen, welke methode kiest voor uitvoering van de diensten en werken.

02:44:25

Voorzitter: Wat is uw vraag?

02:44:28

De heer de Greef: Mijn vraag, ik probeer even toe te lichten waar mijn vraag vandaan komt. Mijn vraag is, dat een richting waar het college ook in gaat denken dus dat we bij zo klein mogelijke opdrachtgevers de opdrachten gaan neerleggen. Dat we zo min mogelijk proberen

een Europees aanbestedingstraject te moeten doen. Is dat een richting waar het college ook op wil.

02:44:57

Voorzitter: Wethouder.

02:44:59

Mevrouw 2: Volgens mij is de gids is gewoon de wetgeving en wij volgen gewoon inderdaad wat daar staat. En uiteraard kijken wij, wegen wij gewoon af van wat is nu het beste, kan het kleiner moet het groter. Het gaat ook om bepaalde bedragen zeg maar. Het verschilt als je een aanbesteding van 25.000 euro of vanaf 100.000 euro dat is echt wel een andere aanpak. Wat ik u nog even wil toezeggen is de inzet die wij nu, de MKB'ers, als het gaat over kleiner, volgens mij hebben wij daar ontzettend veel aandacht aan geschonken. We hebben ook gezegd in een straal van stadhuizen 50 kilometer, van stijlvol stadhuis willen wij dat die inderdaad voorrang gaan krijgen. Daarmee geven wij ook onze MKB'ers gewoon echt een kans. Dit is ontzettend goed voor onze regionale functie want het is te zot voor woorden dat wij ontzettend veel kennis en capaciteit hier in de regio hebben en dat wij soms mensen in laten vliegen vanuit weet ik wel waar vandaan terwijl ze hier gewoon zijn. Dus ik ben daar inderdaad ook kritisch op dichtbij waar het kan. Want dat ik ook soms partijen zie inderdaad dan vliegen we wat in vanuit Denemarken. Jongens jongens hebben wij niet gewoon hier dichtbij. Ook een organisatie die ook gewoon weet hoe wij onze stedenbouwkundige zouden moeten aanpakken. Maar we lopen ook mee dat vaak de gedachte wordt ver is beter terwijl ik daar zeker geen voorstander van ben. Ik ben ook aan het kijken van hoe kunnen we juist en daarom hebben we hier juist ingebed, die mkb die geven wij nu, die zetten wij nu gewoon keihard neer.

02:46:40

Voorzitter: Dat punt is helder naar voren gekomen denk ik. Zijn er nog andere vragen blijven liggen. Ik kijk even rond. Er wordt ja geschud door de VVD. Nee geknikt. Goed dan wil ik vragen hoe het verder gaat. Het is geen raadsvoorstel, in principe hoeft het niet door de raad. Tenzij iemand dat voor één minuut zou willen agenderen.

02:47:04

De heer de Greef: Ja ik moet natuurlijk even het antwoord van de wethouder op al onze tien punten even afwachten, maar ik kan me voorstellen dat er dan nog een paar punten overblijven die we als voorstel in willen brengen.

Sluiting

02:47:16

Voorzitter: En dat geldt ook voor de heer Bushoff. Prima dan agenderen we voorlopig voor één minuut en ik hoor het graag als dat niet meer nodig blijkt te zijn. Dan wens ik u allemaal wel thuis.